DARBININKAS

LII NR. 67 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS - OCTOBER 11, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Opinija - naujasis ginklas Vietnamo kare prieš LBJ

LBJ kritikai gali pasiekti priešingą rezultatą: išjudinti LBJ iš jam įprasto kompromisų ieškojimo ir pastūmėti į generolų įtaką, nuolankavimą Maskvai

Prezidentas Johnsonas asmeniškai ir jo politika šiuo metu sustiprintai puolamas. Populiariausias prieš jį ginklas — opinijos tyrimo duomenys.

Jais sudarinėjamas įspūdis, kad prezidentui pasitikėjimas tautoje sparčiai krinta. Pagal Harris tik 31 proc. pritaria jo politikai Vietname — per 3 mėnesius nukrito 15 proc. Pagal Gallupą tik 38 proc. pritaria apskritai jo politikai — tai 10 proc. mažiau nei prieš metus. Opinijos tyrimo duomenim taip pat sudaromas įspūdis, kad pasitikėjimo daugiau už LBJ turi sen. R. Kennedy santykiu 51:39; kad respublikonų dvejetas Rockefelleris-Reaganas pralenkia demokratų dvejetą Johnsoną -Humphrey santykiu 57:43; kad negrų, davusių savo balsų 90 proc. už Johnsoną, dabar duotų 30 proc. už respublikoną.

Ši propaganda nėra tik rinkiminė, siekianti naują asmenį atvesti į Baltuosius Rūmus. **Jos pagrindinis tikslas — pakeisti politiką Vietname.** Viešai skelbiama: sustabdyti bombardavimą ir derėtis. Šūkiu "Derybos tuojau!" kuriamas naujas sąjūdis.

Prezidentas skelbiamas "perplautais smegenim", "atitrūkęs nuo tikrovės", "melagis". Šioje propagandoje iniciatyvą rodo "Americans for Democratic Action" vadai — Galbraighthas, Schlesingeris, Goodwinas (buvę prez. Kennedy patarėjai), Kongrese pagrindinis tos propagandos reiškėjas yra sen. Fulbrightas. Jei Kongrese prezidento ginti stojo respublikonų vadai, tai spaudoje tokios gynybos nejausti, nes N. Y. Times, New York Post, Washington Post yra vadinamų liberalų rankose, o kolumnistai vadinami konservatyvieji nutildyti pernai sulikvidavus dienraščius, kuriuose jie pasireikšdavo.

Propaganda silpnina Amerikos padėtį kovoje su priešu, drąsina priešą nesileisti į derybas, tikintis, kad Amerika pati kapituliuos. **Tokia padėtis verčia prezidentą Vietnamo reikalą pagreitinti — pagreitinti tuo keliu, kuri jau seniai siūlė karinė vadovybė, sustiprintu bombardavimu.** Aviacijos viršininkas McConnell senate buvo nurodęs Izraelio pavyzdį, kaip reikia kariauti: esą jei būtų puolamas š. Vietnamas 1965, kada jis faktiškai neturėjo gynybos, būtų jau baigta; o dabar padėtis visai kita nei 1965... Antrą išvadą diktuoja padėtis prezidentui — **pataikauti Sovietam,** tikintis jų paramos karui baigti. Trečia išvada — **išaldyti vidaus reformų** projektus tau pant pinigus ir negaunant iš kongreso pritarimo pakelti mokesčius 10 proc.

LBJ laisvas nuo kritikų

Castro ir Ernesto Che Guevara

Castro dešinioji ranka — nušautas

Castro patikėtinis Ernesto Che Guevara, kuris organizavo partizanus lotynų Amerikoje ir tikėjosi surengti komunistinius perversmus, spalio 8 Bolivijos kalnuose buvo pašautas ir nuo žaizdų mirė. Prieš mirtį suspėjo pasisakyti kas esąs.. Buvo patikrinti jo pirštų nuospaudai su tais, kuriuos turėjo Argentinos policija, kai ji davė užsienio pasą Guevarai — jis Argentinos pilietis.

Guevaros žuvimas laikomas dideliu smūgiu Castro politikai — jei Castro svarbiausia eksporto prekė buvo revoliucija, tai šios prekės eksportas į lotynų Ameriką turės labai sumažėti.

Zimanas ir sionistai

Montrealio Expo 67 dar vis atvyksta žmonių iš Lietuvos. Tarp jų rodėsi ir Tiesos redaktorius G. Zimanas. Pastebėta, kad jis turįs ir daugiau nei "turistinių" tikslų — jis mėginęs sumegzti ryšius su sionistų vadais. Tai daros aktualu dėl arabų Izraelio konflikto. Lenkijos žydai turėjo demonstruoti savo pareiškimus prieš Izraelį. Lenkijos komunistų partijoje dėl Izraelio esą net ir valymų. Su tuo reiškiniu tenka susidurti ir Lietuvos žydam, kurių vadu laikomas Zimanas.

Vysk. J. Labukas sinode Romoje

Romoje į vyskupų sinodą yra atvykęs iš Lietuvos vyskupas J. Labukas, lydimas kun. dr. R. Krikščiūno. Jie būsią iki sinodo galo. Atvyko taip pat Rygos vyskupas Vaivods su savo sekretorium kunigu.

Dėl Baltijos valstybių pašto ženklo

New Yorko kongresmanas Seymour Halpern, atsiliepdamas į A. Mažeikos laišką, pranešė, kad jis pilnai parems kongresmano Pucinskio siūlymą išleisti Baltijos valstybių pašto ženklą jų sukakties proga vasario 16 dienai. "Aš padarysiu visas pastangas, kad pašto departamentas tam pritartų. Aš kreipsiuosi tuo reikalu tiesiai į paštų valdytoją ir kelsiu reikalą pačių Rūmų komitete. Aš manau, kad tai puikus dalykas ir labai laikas, kad tokis reikšmingas pažymėjimas būtų skirtas Baltijos valstybėm o ypatingai būtų pažymėta Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukaktis".

— **J. Tautose** spalio 10 Rumunijos ministeris ragino Sovietus ir Ameriką, Angliją, Kanadą atitraukti visas savo kariuomenes iš rytinės bei vidurinės Europos. N. Y. Times aiškino, kad "visas kariuomenes" reikia suprasti — tas, kurios laikomos rytų Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje. Sovietai turi ten 22 divizijas.

VATIKANAS ir komunistai

Vienos kardinolas Koenig, sekretoriato netikinčiųjų reikalam direktorius, paskelbė, kad išleis vadovėlį dialogui su komunistais. Esą iš daugelio vietų atėjo nusiskundimai, kad dialogas piktnaudojamas.

Tokį vadovėlį, 52 pusl. knygelę, jau išleido kard. Marella, sekretariato ryšiam su nekrikščionių tikėjimais.

— **Vatikanas susitarė** su Vengrija dėl santykių, tačiau Vengrijos komunistinis režimas tebelaiko kalėjime Egerio apaštališkąjį administratorių ir vyskupų konferencijos sekretorių vyskupą Pal Brezanoczy bei eilę kunigų, neleisdamas jiem naudotis net brevijorium. Visos jiem siunčiamos knygos grąžinamos.

BAŽNYČIA AVANGARDE lotynų Amerikoje

Ekvadoro arkivyskupo pavaduotojas paskelbė, kad spalio mėn. bažnyčios perduos žemės reformos reikalam pusę savo žemių. Jis kaltino visuomenę abejingumu bendrajai gerovei.

Santo Domingo apaštališkasis administratorius įspėjo, kad galima laukti ūkininkų revoliucijos, jei nebus greitai vykdoma žemės reforma. Žemės ūkyje gyvenančių 92 procentai teturi savo nuosavybėje tik ketvirtadalį visos dirbamos žemės, o tuo tarpu 8 procentai savo rankose turi 75 proc. žemės.

AMERIKOS komunistai stiprinasi

Amerikos komunistai pasiskelbė leisią dienraštį. Ligšiolinis Worker eina du kartu per savaitę. Jo tiražas šiuo metu 14,000, pernai buvo 16,000. Worker metam atsieina 250,000-300,000 dol., 100,000 gauna iš prenumeratos, kitus iš aukų. Dienraštis metams atsieisiąs 750,000.

IZRAELIS laikosi jėgos politikos

Izraelis pranešė J. Tautų gener. sekretoriui, kad Jeruzalė neatšaukiamai sujungta, nors J. Tautos ir kitaip nutartų. Vatikanas pakartojo savo prašymą, kad Jeruzalė būtų paskelbta laisvu miestu, prieinamu visiem.

American Jewish Congress prezidentas rabbi A. J. Lelyved paskelbė, kad Izraelis šaukiasi į Amerikos žydus: esą per 5 metus iš Amerikos turi imigruoti į Izraelį 250,-500,000 jaunų žydų.

NEW YORKO PILIETIS daugiausia betgi pasitiki LBJ

Opinijos duomenys laikomi ginklu rinkimų propagandoje. Pasisakymai procentais vartojami priešininkui nugąsdinti, jo moralei palaužti, saviškiam sustiprinti. Princetono universiteto opinijos tyrimas turėjo surasti, **kas laimi New Yorko valstijoje pasitikėjimą.** Pagal tuos duomenis LBJ gali konkuruoti su visais. New Yorko mieste LBJ nurungia Nixoną santykiu 60:23, už miesto santykiu 47:38.

LBJ remia žydai 71 proc., už Nixoną tik 14; jaunimas nuo 21 iki 39 metų už LBJ 53, už Nixoną 30, vyresni kaip 40 metų už LBJ 54, už Nixoną 30, vyresni kaip 40 metų už LBJ 54, už Nixoną 30.

Jei LBJ rungiasi su Percy, tai už LBJ 59, už Percy 23. Percy daugiau balsų už Nixoną gauna iš žydų — net 22 proc. Katalikų 52 proc. pasisako už LBJ, už Reaganą (kataliką) tik 33. Protestantų už LBJ 56, už Reaganą 25.

Amerika ir Europa nesutaria?

Prezidentas Johnsonas ir Sovietai spalio 10 pasirašė sutartį, kuria pasižada antorės pabūklų nevartoti karo reikalam. Pasirašymo ceremonijoje prezidentas kvietė Sovietus bendradarbiauti antorės tyrinėjimuose.

Nato tarybos posėdyje Paryžiuje spalio 10 Amerikos atstovas ragino sąjungininkus priimti Amerikos ir Sovietų sutartį dėl atomų. Tačiau Amerika baiminasi, kad Italijos bei Vokietijos delsimas galįs pačią sutartį atidėti neribotam laikui. Maskva paskelbė kaltinimus dėl to Vokietijai.

— **Clement Richard Attlee,** buvęs Anglijos min. pirmininkas, spalio 8 mirė. Jis su Trumanu ir Stalinu pasirašė Potsdamo sutartį.

— **Sovietai** savo karo biudžetą padidino 2.2 bilijonais rublių. Sako reikia daugiau patrankų negų sviesto.

— **Prie Aliaskos** spalio 10 nuskendo amerikiečių prekinis laivas. Iš 45 įgulos vyrų teišgelbėti 5.

Žiūrovai Darbininko surengtame Bostono aktorių vaidinime "Nuodėmingame angele" spalio 8. Nuotr. V. Maželio

AMERIKOS NEGRŲ KELIAS

Nenori "integruotis". Nori išlikti "juodi" ir turėti viską, ką turi ir tikisi turėti baltieji

Negrų jėga Amerikoje didelė — 22 milijonai. Ta jėga tebėra didžia dalim nesąmoninga, neorganizuota, palaida. Bet ji organizuojasi ir sąmonėja. Organizuojasi sąjūdžiais, kurių pobūdis ir raida priklauso nuo vadų. N. Y. Times Magazine spalio 1 paskelbė įdomios informacijos apie negrų vadus ir jų skelbiamus siekimus, labiausiai kreipdamas dėmesį į pilietinių teisių lygybės sąjūdį, vadinamą CORE (Congress of Racial Equality).

Sąjūdis ir — baltieji:

Negrų vadas James Farmer 1942 įsteigė CORE ir per pirmą dešimtį metų šis sąjūdis buvo taikingas, tarprasinis, vadovaujamas juodųjų ir baltųjų.

Pilietinių teisių sąjūdis nepatenkino jaunesnių ir kovingesnių negrų vadų. Pačiame CORE per paskutinius ketveris metus iškilo nauja jėga Floyd Bixler McKissick. Pereitais metais jis perėmė į savo rankas CORE — jis dabar to sąjūdžio direktorius. Su juo atėjo ir nauja dvasia. "Užmirškite apie pilietines teises. Aš kalbu apie juodųjų jėgą". "Kol baltasis žmogus turi jėgą ir pinigus, nieko nebus padaryta (negrų reikalui), kadangi mes nieko neturim. Vienintelis kelias į reikšmingas atmainas — tapti jėga".

Pačiame Core pagrindiniu varikliu turi tapti juodoji jėga, ne baltieji. Nepasitikėjimas baltaisiais, nors ir dirbančiais pilietinių teisių sąjūdyje, parodytas nedviprasmiškai. Kai kurie iš baltųjų, ilgus metus dirbų juodiesiems, pasidarė išvadas — pasitraukė. Rašytoja Lilian Smith pasitraukė iš sąjūdžio patarėjų tarybos, pareikšdama: esą organizacija patekusi į rankas "avantiuristų nihilistų, juodųjų nacionalistų ir senamadiškų neapykantos kurstytojų". Patarėjų taryboje jau neliko nė vieno baltojo. Tačiau pačiame sąjūdžio štabe iš 43 narių tebėra 20 baltųjų, iš 5 sekretorių 2 tebėra baltosios. Iki ateis ir jų eilė...

Sąjūdis ir — žydai:

McKissick yra vienas iš daugelio negrų vadų. "Dešiniau" už jį laikosi pilietinių teisių sąjūdžio vadai W. Young, Roy Wilkins, M. L. King. "Kairiau" yra Stokely Carmichael ir H. Rap Brown, kurie atstovauja negrų teisių siekimui jėgos, smurto keliu. Pats McKissick artesnis antriesiem, nors ir neina taip toli.

Carmichael, Brown neapykantą baltiesiem pratęsė ir į neapykantą žydam. Vieno CORE skyriaus vadas Clifford Brown, susiginčijęs su savo skyriaus kitais vadovybės nariais žydais, nesuvaldė savo temperamento ir išdrožė: "Hitleris padarė vieną klaidą — kad neužtenkamai jūsų iššudė." Tai jau skandalas. Bet jis ne vienintelis. Kitoje organizacijoje "Student Non-Violent Coordinating Committee" paskelbė spaudoje pasmerkimą Izraeliui ir sionizmui. Tą pat pakartojo "Naujosios kairės" kongresas Chicagoje šią vasarą.

McKissick nenuėjo su šia priešžydiška linkme. Ją pasmerkė, atsiribojo. Tatai betgi, neišgelbėjo nuo žydų nepasitikėjimo negrų sąjūdžiu, ir jie ėmė trauktis. Žydai pasitraukė iš sąjūdžio patarėjų tarybos, o joje buvo net toki tūzai kaip "American Jewish Congress" direktorius. "Jewish Press" aštriai puola tuos žydus, kurie esą dar likę anoje organizacijoje "Student Non-Violent Coordinating Committee".

Sąjūdis ir pinigai:

Pinigais negrų sąjūdį buvo rėmę žydai ir vadinami "liberalai". Kai vieni ir kiti paramą sustabdė, CORE būtų atsidūręs keblioje padėtyje. Į pagalbą atskubėjo Fordo fondas—davė 175,000 dol. Dėmesio verta, kad fondo prezidentas šiuo metu yra McGeorge Bundy, buvęs prezidentų Kennedy ir Johnsono patarėjas. Davė pinigus, nors žinojo, kaip sako Times Magazine, Core dabartines separatistines tendencijas, priešingas integracijai. Davė pinigus,gal norėdamas palaikyti "mažesnę blogybę", kad apsaugotų nuo didesnės; kad visas sąjūdis neatsidurtų įtakoje Carmichaelio ar Browno, kurie skelbia smurto ir teroro kelius.

McKissick siekimai:

Jo vadovaujama CORE taryba 1967 metam patvirtino 15 punktų programą. Joje būdingesni tokie:

— Getuose mokyti kurios Afrikos kalbos — gal Swhali. — Plėsti juodojo meno ir kultūros centrus New Yorke, leisti knygas, steigti dramas getuose, vėliau įkurti ir juodąjį universitetą. Plėsti juoduosius miestus ir valsčius siunčiant aktyvistus į atsilikusius getus. — Tvirtinti ryšius su juodąją Afrika (Core planuoja ateinančią vasarą savo narių keliones).— Steigti mokyklas, kuriose treniruotųsi specialistai Afrikai.— Steigti kooperatyvus, juoduosius viešbučius, Harlame organizuoti meno parodas. — Organizuoti pačių negrų fondą, kuris atstotų pasitraukusį žydų ir liberalų pinigą...

Tai programa negrų dvasiai ir būviui pakelti — pakelti tiek, kad jie virstų "jėga". Paklaustas vieno baltojo, ko sąjūdis tikrai nori, McKissick atkirto: 'Viso to, ką jūs turite dabar, ir viso to, ką jūs tikitės turėti".

McKissick dabartinį sąjūdžio etapą pavadino antruoju. Ir šis etapas reiškia bundančią juodąją bendruomenę, norinčią išlaikyti savo rasinį skirtingumą. Ar jis tilps daugialypėje J. Valstybių gyvenimo formoje, ar jis ims veržtis noru dominuoti ir nustelbti baltąjį žmogų — tik ateitis pasakys. Tačiau šiuo metu viena aišku — negrų sąjūdis faktiškai pasipriešino meisterių planui suvirinti bendrame puode visas rases, visas tautybes, visas religijas.

Dėl Lietuvos valstybės pradžios

Lituanistikos Instituto istorijos skyrius, Vliko ir PLB valdybų prašomas pasisakyti dėl pirmosios Lietuvos valstybės pradžios datos, nutarė ir pataria:

"1251 metų liepos 17 dieną laikyti oficialia Lietuvos karalijos įkūrimo diena."

Tai diena, kurią popiežius Inocentas IV keliuose savo laiškuose priėmė didįjį Lietuvos kunigaikštį Mindaugą Apaštalų sosto globon, pripažino jam karaliaus vardą, paskyrė Saremos ir Kuršo vyskupus Lietuvos ir jos karaliaus globėjais ir pavedė Kulmo vyskupui vainikuoti Mindaugą Lietuvos karalium.

Nors vainikavimas įvyko tik 1253 vasarą, tie 1251 metų liepos 17 dienos popiežiaus aktai jau įteisino Lietuvą tarptautinėje plotmėje kaip atitinkamai susitvarkiusią nepriklausomą valstybę. To meto Europos politinėje sandaroje tik popiežiai ar jų delegatai teturėjo teisę vainikuoti valdovus ir tuo įteisinti jų valdas kaip valstybes. Suprantama, kalbamąją dieną Lietuvos valstybės kūrimasis buvo jau iš tiesų baigtas, taigi ne faktiškai ką tik pradėtas.

Kada, kieno bei kokiais veiksmais faktiškasis Lietuvos valstybės kūrimasis prasidėjo, — nėra duomenų spręsti ne tik dienos ar mėnesio, bet nei metų ar dešimtmečių tikslumu.

Istorijos dokumentuose Lietuvos vardas pirmą kartą paminėtas 1009 metais, kalbant apie tada įvykusį Prūsų arkivyskupo benediktino Brunono Kverfurtiečio nužudymą ties Rusijos ir Lietuvos riba ("in confinio Rusciae et Lituae"). Istorijos šaltiniai taip pat kalba apie dažnus lietuvių puldinėjimus Livoniją, Rusijos žemes ir Lenkiją XII amžiaus gale XIII pradžioje. Tai liudija lietuvius buvus tada jau organizuotus, bet tai neapibūdina, kiek tas susiorganizavimas turėjo valstybiškų požymių. 1215-1219 laikotarpyje, ryšium su taikos sutartim tarp lietuvių ir Haličo Volinijos kunigaikščių, lietuvių kunigaikščių minima net 21, ir jų vyresniųjų tarpe minimi Mindaugas bei jo brolis Dausprungas. 1219-1244 pustrečio dešimtmečio — laikotarpyje Mindaugas, pašalinęs sritinius kunigaikščius, paėmė valdžią į savo rankas visoj Lietuvoj ir pasivadino didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Tik 1250 gale ar 1251 pradžioj apsikrikštijęs, Mindaugas išsiuntė pasiuntinius pas popiežių, prašydamas — mūsų laikų terminais tariant — **de jure** pripažinimo **de facto** jau esamai valstybei.

Iš tų duomenų tegalima spręsti, kad pirmasis Lietuvos valstybės pavidalas kūrėsi greičiausia palaipsniui, be konkretaus išankstinio nutarimo bei pasiskelbimo, ir kad tas kūrimasis truko gal keletą ar net keliolika dešimtmečių. **Tad nėra ir greičiausia nebebus įmanoma nustatyti tiksli Lietuvos vlastybės kūrimosi pradžios data. Dėl to Lituanistikos Instituto istorijos skyrius ir pataria, norint turėti konkrečią su Lietuvos valstybės įsikūrimu susijusią datą, imti dėmesin tikrai žinomą tos valstybės tarptautinio įteisinimo datą —1251 metų liepos 17 dieną.** (Elta)

Po 60 metų

Juozui Miltiniui, Panevėžio dramos teatro meno vadovui, rugsėjo 3 suėjo 60 metų amžiaus.

Rugsėjo 7 d. 60 metų amžiaus suėjo dailininkui **Telesforui Kulakauskui.** Dabar jis yra pasižymėjęs grafikas — knygų iliustratorius. Dar būdamas Kauno Meno mokyklos studentas jau buvo žinomas laikraščių bendradarbis — šaržistas. Šiuo metu taip pat yra dėstytojas Kauno taikomosios dailės institute.

Rugsėjo 6 taip pat 60 metų amžiaus suėjo dailininkui **Leonui Katinui,** lankiusiam Kauno meno mokyklą 1933-35, 1940-44 buvusiam Šiaulių dramos aktoriui. Tuo metu tapybos srity dirbo daugiau kaip portretistas. Po karo baigęs dailės institutą Vilniuje, daugiau palinko į gamtovaizdžius.

Leninas išėjo pasivaikščioti . .

Daugiau kaip metus skulptorius Gediminas Jokubonis (Pirčiupyje pastatytos Motinos autorius) dirbo Lenino statulą, skirtą Kremliuje numatyto statyti paminklo konkursui. Konkurse tinkamesniu pripažintas ruso (ar gudo) Pinčiuko Leninas. Jokubonio Leninas padarytas gerai, bet Kremliuje statyti jo nenorėjo, kadangi rodomas "išėjęs pasivaikščioti". Žiūrovui pasisiūlo mintis, jog gal tai reiškia, kad ir iš viso išėjęs . . . .

Konkurso rengėjai ir Jokubonio Leniną nupirko ir stato jį viename Maskvos priemiestyje. (Elta)

Kultūros Fondo valdyba. Iš k. į d. B. Kviklys, J. Šlajus, P. Jurkus, Z. Dailidka, J. Bertašius; antroje eilėje K. Rožanskas, L. Raslavičius, J. Švedas, A. Lakas.

DARBAI, KURIUOS NUDIRBO KULTŪROS FONDAS

Iš Zigmo Dailidkos, Kultūros Fondo pirmininko, pranešimo JAV L. Bendruomenės tarybos suvažiavime 1967 m. rugsėjo 23-4 New Yorke.

Pranešimo teduodama santrauka, nurodant, kas Kultūros Fondo buvo finansuota, padaryta, praleidžiant, kas buvo svarstyta, atidėta ar pasukta kita kryptimi.

Fondo vadovybės veikėjai:

Kultūros Fondo valdybos žmonės daugumas yra iš Chicagos: pirmininkas Zigmas Dailidka, sekretorius P. Jurkus, vicepirmininkas L. Raslavičius, iždininkas J. Bertašius, reikalų vedėjas K. Rožanskas, valdybos nariai B. Kviklys, J. Švedas, J. Šlajus.

Leidiniai:

Kultūros Fondas finansuoja dviejų periodinių spaudinių leidimą — Gimtosios kalbos ir Knygų lentynos. Gimtoji kalba eina keturis kartus per metų; redaguoja L. Dambriūnas. Knygų lenkyną, bibliografiją, leidžia taip pat keturis kartus per metus. Iki buvo gyvas, redagavo A. Ružancovas. Po jo mirties darbo ėmėsi dr. Z. Ašoklis, dabar J. Augustinius. Pats Knygų lentynos vardas dabar pakeistas į "Lituanistikos leidinių išeivijoje metraštį".

Kita leidinių rūšis — vadovėliai ir pratimų sąsiuviniai. Išleido vadovėlį "Tėviškės sodyba", paruoštą J. Plačo, išleido Liulevičiaus paruoštą trumpą Lietuvos istorijos kursą; išleido G. Banaitytės —Ivaškienės parašytą istorinę apysaką jaunimui "Baltasis stumbras", laimėjusią jaunimo skaitinių konkursą; išleido dar "Lietuviškų tautinių šokių" plokštelę, paruoštą J. Zdaniaus, įgrotą Stutgarto simfoninio orkestro, diriguojamo D. Lapinsko.

Išleido "Lietuvių kalbos pratimus", sąsiuvinius skirtus mokiniam nuo pirmo skyriaus iki aštunto. Juos paruošė mokytojai E. Ruzgienė, G. Česienė, J. Juozevičiūtė bei E. Narutienė, S. Jonynienė, Z. Grybinas, J. Plačas, J. Kreivėnas, S. Sližys.

Išspausdino 5,000 sąsiuvinių su lietuviškais viršeliais, multiplikavo Lietuvių kalbos gramatikos 1,000 egz.; taip pat multiplikavo vadovėlio "Tėvų šalis" 2,000 egz.

Ateičiai:

Iš daugybės svarstytų projektų tenka suminėti tuos, kuriuos pats fondas užsimojęs finansuoti. Pirmiausia "Aiškinamasis lietuvių kalbos žodynas", vadovėlis lituanistinėm mokyklom. Jam ruošti sudarytas redakcinis branduolys: dr. A. Klimas, dr. P. Jonikas, J. Plačas, J. Ignatonis, dail. Z. Sodeikienė. Žodynas bus 500 puslapių. Tikimasi išleisti 1968.

Jaunimo skaitiniam paruoštas leisti Juozo Švaisto "Šaunusis penketukas", laimėjusi švietimo tarybos konkurso premiją. Toliau — Lietuvių literatūros istorija anglų kalba — dar tik sumanymas. Numatyta išleisti taip pat Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio istoriją; ją redaguoja Pr. Čepėnas.

Visa eilė kitų darbų atidėta labiausiai dėl lėšų stokos.

Finansai:

Kultūros Fondas 1966 surengė piniginį vajų. Sėkmingiausiai jis buvo įvykdytas Chicagoje. Iš ten atėjo 90 proc. visų vajaus pajamų. Vajus davė bendrą pajamų sumą — per 12,000 dol. Atskaičius dalį pinigų vajų vykdžiusios vietos reikalam, Kultūros Fondui teko per 8,000 dol.

Viso fondas turėjo 1967 rugpiūčio 1 dienai pajamų 21,399. 60 dol. — didžiausios sumos iš minėto vajaus ir iš fondo parduotų leidinių. Didžiausios išlaidos taip pat leidiniam — per 13,000 dol. tautinių šokių plokštelėm paruošti — 2731.17 dol., Gimtosios kalbos leidimas — 1149.38 dol.

"Nuodėmingas angelas" spalio 8 suvaidintas Darbininko vakare Woodhavene šv. Tomo salėje. Nuotraukoje — Arnas Raimundas skulptorius—Antanas Januška, Dalia—Rita Ausiejūtė, kun. Robertas—Povilas Žičkus.
Nuotr. V. Mažeiio

KUR ESAMA NAFTOS

— Gauti rezultatai rodo, kad Lietuvoje bus surasti pramoniniai naftos telkiniai. Tai tik laiko klausimas, — rašo V. Saulėnas, Lietuvoje veikiančios naftos žvalgybos ekspedicijos vyr. geologas.

Didžiausios naftos perspektyvos esančios Žemaitijoj, — Gargždų, Plungės apylinkėse. Pradėta ieškoti taip pat ties Mažeikiais ir Nida.

Dėl Nidos esą daug smerkiančių balsų: Neringą, kaip nepakartojamo grožio kampelį, reikia išsaugoti. Bet gręžėjai ramina, kad "vienas gręžinys Neringai žalos nepadarys, o geologams jis duos daug vertingos medžiagos". Bet, jei rastų tekantį šaltinį, tai klausimas, koks būtų Neringos likimas. Jį spręstų Maskvoj. Juk ir lietuviai naftos ieškotojai dirba gi ne Lietuvos, o Rusijos naftos ministerijos pavedami bei įsakinėjami.

Kybartų apylinkėse gauti gręžimų rezultatai pasirodė esą permenki. Ten ieškojimo darbai nutraukti. Bet, sako, ieškotojai dar kartą grįšią ir į Lietuvos pietvakarius.

(Elta)

RUSAS, RUSO, RUSUI, RUSĄ . . . . .

Rugsėjo 24 Vilniaus laikraščiuose paskelbtieji įvairiais garbės titulais bei pagyrimais apdovanotųjų sąrašai vėl, kaip paprastai, mirga rusiškom pavardėmis. Ir vis tos pavardės žymimos ties atsakingsnėmis pareigomis Lietuvoje įtaisytose įmonėse bei įstaigose. Pavyzdžiui:

Michail Jefimov — Baltijos laivų statyklos vyriausias technologas. Lew Masunov — "Žalgirio" staklių gamyklos vyriausias metalurgas. Vasilij Maksimov — elektros skaitiklių gamyklos cecho viršininkas. Vladimir Staroselskij — matavimo prietaisų remonto gamyklos direktorius. Semion Stukalin — statybos-apdailos mašinų gamyklos planavimo gamybos skyriaus viršininkas. Vladimir Kosiuga — elektrotechnikos gamyklos partinio komiteto sekretorius. Konstantin Sviridov — staklių gamyklos meistras. Aleksander Zaidenvarg (žydų ar vokiečių kilmės atėjūnas) — gražtų gamyklos direktoriaus pavaduotojas. Nikolai Milenksij — politechnikos instituto šiluminės energetikos katedros vedėjas.

(Elta)

Stribų baltinimo draugija

Pokario laikotarpyje Lietuvoje nelemtai pasireiškę "stribai" (enkavedistų armijos talkininkai prieš Lietuvos laisvės kovotojus), deda pastangas kaip nors išgirti ir įamžinti savo vardą. Žinoma, nei neužsimena apie anuo metu pagarsėjusį savo vardą, tariamą su siaubo ir paniekos mišiniu — "istrebiteliai" (naikintojai) ar stačiai "stribai". Jie dabar — "liaudies gynėjai" . . .

Tiesa (rugs. 20) rašo, kad "Viena pirmųjų respublikoje susikūrė Alytaus rajono buvusių liaudies gynėjų taryba. Ji suruošė susirinkimus su moksleiviais, kolūkiečiais". Atseit, stengėsi išbaltinti save jaunimo akyse. Toliau sako: "Jų iniciatyva buvo atidengtas paminklinis akmuo žuvusiems liaudies gynėjams ir aktyvistams". Lazdijuose irgi įsisteigė tokia stribų baltinimo taryba. Ši tuo tarpu apsiribojo tik įsteigimu ženkliukų "kovotojams už tarybų valdžią" . . .

(Elta)

Foto VYT. MAŽELIS
• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Tel. HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N.Y. 11237

SPARTA parduoda tiesiai iš firmų sandėlių pigiau ir naujausius:
RADIO - T. V. stereo, color ir kt., ĮREKORDAVIMO aparatai, PATEFONAI, SKAIČIAVIMO MAŠINĖLĖS, etc. geriausių vietos ir užsienio firmų.
Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą — J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731, telef. (516) 757-0055 • Woodhavene informuoja L. Vilkutaitis telef. 642-2137.

LIETUVOS ATSIMINIMU RADIJO VALANDA
SEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.
STUKAS
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD HILLSIDE, N.J. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201
WEVD 1330 KIL. 97.9 Mg. FM

LAISVĖS ŽIBURYS
Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais, 9-10 val. ryto
WHBI 105.9 FM banga
Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais, aukomis ir skelbimais.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379
Vedėjai:
ROMAS KEZYS — TW 4-1288
ANTANAS MAŽEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi
GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE
Neš. radijai, kamb. radijai, Hi-Fi (stereo), įrekordavimo aparatai, nešiojami stereo fonografai
GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.
Specialistai patarnavimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.
Lengvai pasiekiama traukiniais arba automobiliais —
61-05 39th AVE., WOODSIDE, N.Y.
Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į
Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. VIrginia 6-1800.
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.
Paskolos — geromis sąlygomis.
Aukštos palūkanos už indėlius.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799
6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS
įvairių moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išeiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bliuskutės, kojinės. Čia gaunama siuntiniams gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiui.
95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N.Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Sniečkus savo atliko - gali eiti šalin?

Ryšium su "Latvijos es-esero" diena, Vilniuje lankėsi keli svečiai iš Rygos. Rugsėjo 23 buvo oficialus pasitarimas su jais kompartijos respublikinio centro įstaigoje. Iš vilniškių pusės, anot pranešimo laikraščiuose, dalyvavo V. Charazovas, A. Barkauskas ir t.t.

Rugsėjo 18 Vilniaus Vingio parke atidaryta "jubiliejinė" žemės ūkio gaminių paroda. Pranešė, kad atidaryme dalyvavo — V. Charazovas, A. Barkauskas ir t.t.

Kita "jubiliejinė" — dailės paroda. Į jos atidarymą atvyko — V. Charazovas, A. Barkauskas ir t.t.

Kas — Charazovas? Ogi "antrasis sekretorius" prie Sniečkaus, Maskvos politinis komisaras Lietuvai. Būdinga, kad tris kartus iš eilės oficialiose viešose funkcijose "antrasis" veikė, kaip "pirmasis", — nebuvo Sniečkaus. Jokio pranešimo, kur jis: atostogauja, serga, ar kur nors Maskvoj gelbsti savo padėtį? **Vilniuje kalba, kad jau prieš pastarąjį partijos suvažiavimą Sniečkui teko gelbėti savo padėtį. Esą, buvęs "antrasis", Popovas, jau siūlęs Sniečkų pastumti kur nors į šalį ir siūlęs į partijos pirmuosius iškelti Maniušį, daug ilgiau už Sniečkų auklėtą Rusijoj, tai turintį tikresnį imunitetą prieš "vietininkiškumo ir nacionalizmo bacilas" (ir lietuviškai sunkiau tekalbantį, negu rusiškai).** Bet Sniečkus šiuo atveju dar apsigynęs: jis dar liko pirmoje vietoje, o atšauktas buvo Popovas. Šio vietoj atsirado Charazovas. Maniušis pirmą vietą gavo, bet ne partijoj, o administracijoj, kai Paleckis tapo "paspirtas aukštyn" į Maskvą, o į Paleckio vietą pasilsėti įsodintas Šumauskas. Bet stebėtojai Vilniuje dar neįsitikinę ar pavyko Sniečkui apginti savo padėtį pakankamai tvirtai.

Išbuvęs vyriausio komunisto Lietuvoj pozicijoje per 30 metų (nuo pogrindinių laikų, nuo 1936 metų) — o tai yra ilgiau, negu betkoks kitas respublikinis "pirmasis" visoj imperijoj — Sniečkus daugiau, negu reikia, turėjo laiko įkyrėti lietuviams, net ir komunistams, savo itin uoliu taikstymusi prie besikaitaliojančių Maskvos politinių vėjų, savo skelbiama teze "arba su rusais, arba žūti, trečio kelio nėra!" **Bet dar labiau už Sniečkų įkyrėjo Maskvos nepasitikėjimas net ir pačiais uoliausiais prisitaikėliais, nepripažinimas jiems jokio savarankiškumo ir privalomai primesta "didžiabroliška globa bei priežiūra", teikiama, tarp ko kita, ir "antrųjų sekretorių" pavidalu.** Atsiunčia kokį negirdėtą — neregėtą rusą (kokį nors Afoniną, Levickį, Šarkovą, Popovą ar Charazovą) ir —"teikitės gerbti ir klausyti", tai yra, "išsirinkit" jį savo vadu, išrinkdinėkit jį "Lietuvos darbo žmonių" deputatu į "parlamentus" ir, svarbiausia, klausykit jo nurodymų.

Apie tuos "kaip Pilypus iš kanapių" atsirandančius Popovus-Charazovus niekas nieko Lietuvoj nesužino, — nei kas jie, nei iš kur, nei ką jie ligi tol yra nuveikę. Tas dar labiau erzina net ir Maskvai įtikti besistengiančius vietinius bolševizmo kovūnus: ir jų ambiciją užgauna įsakyta prievolė meluoti kitiems ir sau, kai reikia nuolankiai reikšti "besąlyginį pasitikėjimą" tokiems svetimiems nežinomiems atėjūnams, ir pripažinti juos savo atstovais ir vadais.

Maskva laikosi tokios taisyklės — nesupažindinti žmonių su jiems duodamais vadais bei viršininkais. Nesupažindinti bent tol, kol jie gyvi. Štai, su vienu tokiu buvusiu (1956-1961) Lietuvos politiniu komisaru Borisu Šarkovu Lietuvoj gauta kiek arčiau susipažinti tik dabar, kai tasai rugsėjo 12 staiga mirė kažkur Rusijoj ar kokioj pakraštinėj Rusijos kolonijoj, nors anais metais ne kartą teko už jį atidavinėti "99.96 proc." balsų. Tik dabar, iš laikraščiuose paskelbto, 28-nių viršūninių Lietuvos bolševikų pasirašyto nekrologo (yra ten ir Sniečkaus "parašas") paaiškėjo, kad tas anuomet skelbtasis **"geriausias iš geriausių Lietuvos darbo žmonių" Lietuvą pirmą kartą pamatė tik 1956 vasario mėnesį, kai vadinamoji "Lietuvos" kompartija kažkodėl staiga "išsirinko" savo antruoju sekretorium...** Prieš tai, dar nuo Stalino-Berijos laikų, jo darbuotasi rusų kompartijos centro įstaigoj. Gimusio bei augusio būta Ukrainoje, bet ir tenai būta atėjūno: buvo Zaporožėj dirbusio ruso mokytojo sūnus. Todėl buvo kurį laiką toj pačioj Ukrainoj praktikavęsis Maskvos patikėtinio pareigose.

Tas Šarkovo kaukės (nors ir permatomos) nuėmimas tik po mirties, irgi padirgina opią vietą, — primena ir tai, kas tokie yra tie Popovai, Charazovai ir visa eilė atsiųstų direktorių, pavaduotojų ir kitokių prižiūrėtojų, kuriais Maskva neatlaidžiai aprūpina vietinius bolševikus, vis dar tebesistengiančius įtikinėti kitus ir save, kad dabar Lietuvoj esanti "mūsų valdžia", "mes viską tvarkom" . . . . Kvislingų vaidmenį apsiėmusieji atlikinėti vietiniai bolševikai ilgą laiką laikėsi labai nuolankiai dėl tų atsiunčiamųjų prižiūrėtojų. O aplinkui vis dažniau pasigirsta nepasitenkinimo kupinas klausimas: "kodėl ir kam jų čia reikia?" (Elta)

Mirė Dubeneckienė

Rugsėjo vidury Kaune mirė ilgametė Lietuvos teatro bendradarbė (baletas, kostiumai, dekoracijos) Olga Dubeneckienė-Kalpokienė. Petrapilietė, Lieucj atsidūrė 1919 m. ir netrukus įsijungė į Lietuvos teatro kuriamąjį darbą (pirmoji baletmeistrė). Mirė 76 m. amžiaus, Kaune pragyvenusi 48 metus. (E.)

Alto pranešimas—ir dėl jo

Gerbiamoms Amerikos Lietuvių Tarybos Skyrių, bendradarbiaujančių organizacijų, klubų ir kitų organizacinių vienetų Vadovybėms.

Ryšy su Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto sudarytos New Yorke institucijos, Jungtinių Finansų Komiteto veikimo plotme, Amerikos Lietuvių Taryba informuoja ir paaiškina savo skyriams ir bendradarbiaujančioms organizacijoms, kad surenkamos aukos Vasario 16 d. minėjimo progomis, siunčiamos, **senąja tvarka Amerikos Lietuvių Tarybos Centrui,** taip, kaip yra numatyta ALT Statute, nurodyta per eilę metų Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimų nutarimais ir ALT Centro Valdybos aplinkraščiais.

VLIKo Jungtinio Finansų Komiteto įsteigimas neturi nei pagrindo nei teisės keisti Amerikos Lietuvių Tarybos Statute numatytos aukų telkimo tvarkos Lietuvos laisvės kovai JV lietuvių veikloje.

Į Jungtinių Finansų Komitetą Amerikos Lietuvių Taryba yra paskyrusi savo du atstovu, paties to Komiteto prašymu, tikslu konsoliduoti Komiteto veiklą.

Minint Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukaktį JAV, kaip ir anksčiau taip ir dabar atitinkamus parengimus ir darbus atlieka Amerikos Lietuvių Taryba, jos skyriai ir patrijotinės lietuvių bendradarbiaujančios organizacijos. Kas norės atskirai paremti asmeniška auka Jungtinių Finansų Komiteto veiklai už JAV ribų, tą galės savo valia atlikti tiesiai to Komiteto vardu, kaip nurodyta spaudoje paties to Komiteto pasisakymu ir adresu.

ALT.

Chicago, 1967 m. rugsėjo 26 d.

Redakcijos prierašas:

Alto raštas daro nejaukų įspūdį — lyg jis norėtų kompromituoti Altą paties Alto vardu; lyg jis Alto vardu siektų atitraukti Altą nuo veiklos, kuriai pats Altas yra susikūręs.

Ir tai ne pirmas toks raštas, paskelbtas Alto vardu.

Jei Alto autoritetas bus pakilus ir jei Altas bus laisvės kovos priekyje, lietuvis patriotas jam tos pirmenybės nepavydės ir tik džiaugsis. Apgailėtina betgi, kad Altas autoriteto ima siekti ne politine išmintim laisvės darbam organizuoti; ne iniciatyva senom ir naujom organizuotom jėgom apjungti, jų veiklai skatinti ir paremti, bet popieriniais savos pirmenybės pareiškimais ir akibrokštais kitom pozityviai veikiančiom jėgom.

Altas, žinoma, turi teisę reikštis kaip jam atrodo tikslingiau. Galima būtų jo veiksmus, kuriem nepritari, ignoruoti ir leisti įvykiam savaime riedėti. Bet pripažindami Altui didelius nuopelnus praeityje, jaučiame pareigą atvirai pasakyti, kur link Alto taktika įvykių raidą greitina. Mūsų supratimu, ji greitina Alto autoriteto ir įtakos praradimą. Jei pereitos Vasario 16 rinkliavos nebuvo iš laimingųjų, tai pasikartojantieji Alto raštai, nestokodami patriotizmo, bet stokodami elementarios logikos, stokodami politinio apdairumo, šiemet gali dar labiau pakirst jo autoritetą. O tada lietuvis patriotas bus provokuojamas nukreipti savo pasitikėjimą ir auką ne į Alto iždą, bet ten, kur matys konkrečius veiksmus laisvės reikalui. To nesulaikys joki Alto raštai,jei jis neatsisakys kažkokių nelemtų patarėjų įkveptos skaldymo ir monopolizavimo taktikos.

Alto raštai spartina jėgų skaldymą tuo metu, kada reikalinga ypatinga vienybės ir susipratimas atremti priešo užmačiai; kada priešas sustiprino paštangas sulaužyti mūsų pasipriešinimą ir laimėti sau Lietuvos aneksijos pripažinimą. Altui labai metas apsižiūrėti, kokios jėgos diktuoja tokius provokacinio pobūdžio raštus.

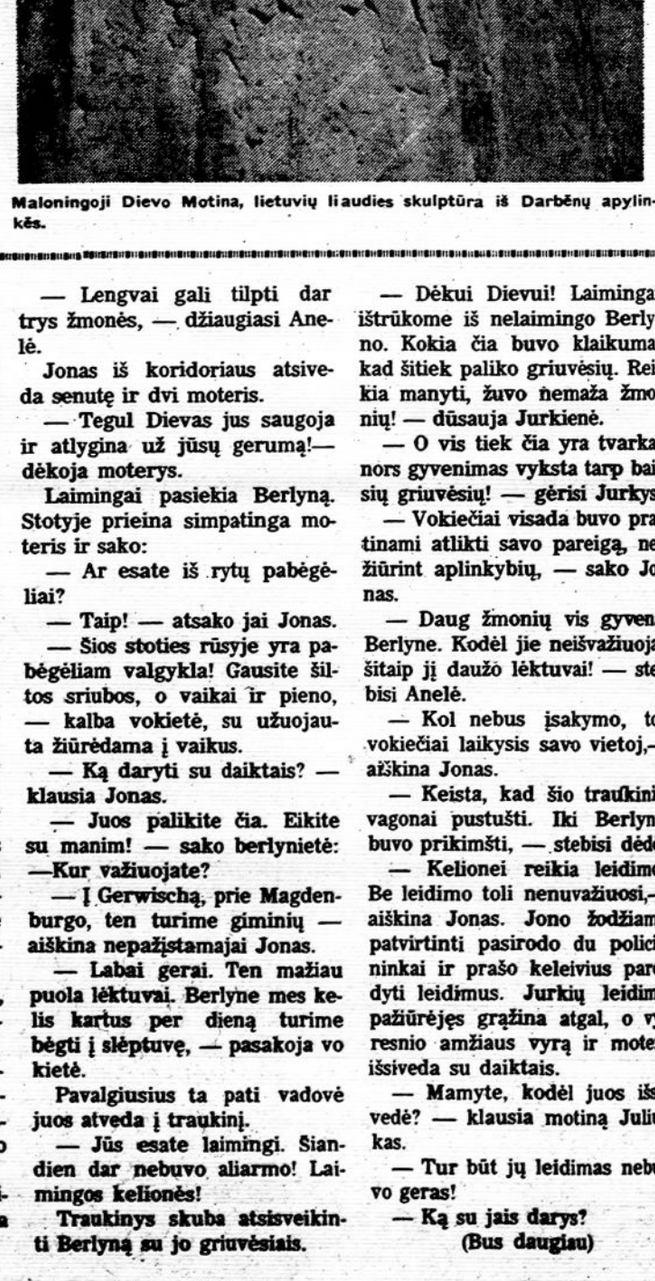

Maloningoji Dievo Motina, lietuvių liaudies skulptūra iš Darbėnų apylinkės.

Sustiprintas rusų kalbos mokymas

Jau sudarytas ir patvirtintas naujas mokymo planas Lietuvoje veikiančiom bendrojo lavinimo mokyklom. Numatyta kiek sumažinti pamokų skaičių (Tarybinė mokykla 1967, 7 nr.).

Nuo 1960 galiojančiame plane trys vyriausios klasės (IX X ir XI) turi po 39 pamokas savaitėje: tris dienas po 6 ir tris po 7! Tik pradinukai pirmaisiais ir antraisiais metais kasdien turi po 4 pamokas, o nuo trečiųjų metų visi po 5-6. Iš viso per 11 metų (nuo abėcėlės iki brandos atestato) mokinys dabar turi 364 savaitines pamokas (14,560 faktinių pamokų, nes mokslo metai trunka 40 savaičių).

Naujajame plane bus 342 savaitinės pamokos, 22-iem mažiau. Jokioje klasėje nebus daugiau kaip 36 pamokos savaitėje. Nubraukiamos net 38 savaitinės pamokos (1,520 faktinių), bet sumažėja tik 22, kadangi 16 prideda. Tai 6 naujos savaitinės rusų kalbos ir literatūros pamokos ir 10 savaitinių pamokų, skirtų pasirinktiniam dalykam.

Rusų kalbos bei literatūros pamokų prideda po dvi kas savaitę devintoj ir dešimtoj klasėj, po vieną penktoj ir vienuoliktoj..

Pasirinktinių dalykų pamokose dėstomi papildomi kursai matematikos, fizikos, chemijos, biologijos, geografijos, literatūros, meno, psichologijos ar kitų dalykų, kokiem kurioje mokykloje yra parūpinta dėstytojų ir kokiem yra pakankamas mokinių skaičius. Lig šiol toki papildomi kursai buvo tik trijose vyriausiose klasėse, po 3 pamokas savaitėje. Dabar numatoma jų turėti ir septintoj bei aštuntoj klasėse. (atitinkančiose buvusias vidurinės mokyklos trečią ir ketvirtą klases).

Įgyvendinant naują mokymo planą, reiksią parašyti ir išleisti 18 atitinkamai pertvarkytų vadovėlių. Tad planas numatomas įgyvendinti tik palaipsniui, per šešerius metus. Istorijos dėstymas 7, 8 ir 9 klasėse jau suderintas su naujuoju planu praėjusiais mokslo metais. Šiemet jis pertvarkomas tik dešimtoj klasėj, 1968 — vienuoliktoj, o 1969 — 4, 5 ir 6 klasėse. Kitos permainos numatomos pradėti 1968, o visas persitvarkymo planas būsiąs baigtas įgyvendinti tik 1973-74 mokslo metais.

Lietuvos istorijos kurso nėra nei senajame, nei naujajame plane. Apie Lietuvą ("LTSR") yra numatyta tik keletas užuominų bendrajame Rusijos ("SSSR") istorijos kurse. Ir Lietuvos geografijos dėstoma tik **šiek tiek** nuotrupų bendrajame Rusijos geografijos kurse.

Lietuvių kalbai skiriamų pamokų skaičius lietuviškose mokyklose iš viso yra didesnis, negu rusų: 50 savaitinių (2,000 faktinių) pamokų per 11 metų. Be to, bendrajame literatūros kurse skiriamos kelios savaitinės pamokos ir lietuvių literatūros pradmenim bei istorijai. Rusų kalbai ir literatūrai skiriama 40 savaitinių (1,600 faktinių) pamokų. Bet į lietuvių kalbai skirtąsias pamokas įskaitomas taip pat ir pats pradinis mokymas skaityti bei rašyti. Pirmamečiam šiam mokymui iš lietuvių kalbos pamokų sąskaitos tenka 12 savaitinių (480 faktinių) pamokų, antramečiam — pirmą pusmetį 10, antrą 8 savaitinės pamokos.

(nukelta į 6 psl.)

Pasveikino Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. Bačiūnas ir JAV Liet. Bendruomenės pirmininkas Br. Nainys LB Tarybos sesijos metu New Yorke. Nuotr. V. Maželio

O. NENDRĖ

JO RANKA

(20)

Vakare jie stotyje gėrisi žvaigždėmis. Be vargo gauna bilietus, nes važiuoja pas gimines prie Magdenburgo. Ateina traukinys, bet Jonas niekur neranda vietos: visi vagonai pilni.

— Reikės grįžti atgal į Didlaukį... Niekur nerandu vietos! — liūdnai kalba Jonas dėdžiams.

Dėdienė ant rankų laiko Marytę, o Juliukas su Kaziuku įsikibę į jos sijoną. Anelės veide matomas susirūpinimas.

— Ar norite važiuoti? — prieįęs prie Jurkienės klausia vokiečių karininkas.

— Taip! — atsako Anelė. — Bet traukiny nėra vietos!

— Motinai su vaikais Vokietijos traukiniuose visada yra vietos! — sako jis maloniai.— Prašau, eikite paskui mane!

— O kaip su mano vyru ir giminaičiu? — susirūpinusi klausia Jurkienė.

— Kur žmona, ten ir vyras! — atsako karininkas.

Karininkas įlipa į traukinį, paskui jį Anelė su vaikais ir vyrais. Iš vieno vagono skyriaus liepia karininkas keleiviams išeiti į koridorių, o Anelei sako:

— Štai, čia galite tvarkytis! Laimingos kelionės! — išeidamas palinki.

— Juk tai stebuklas! — galvoja Jonas, širdyje jausdamas dideli džiaugsmą. — Kaip gali išaiškinti šį atsitikimą. Be karininko pagalbos, būtume likę vietoje. Kas atsiuntė jį, kad padėtų?

Visus savo daiktus sutvarkę, patys susisėda, bet dar skyrelyje lieka vietos.

— Reiktų leisti iš koridoriaus žmonėms pas mus atsisėsti! — sako Anelė. —Negražu, kad mes čia taip laisvai, o tie vargšai ten susispaudę.

— Teisingai sakai! — pritaria Antanas. Jie sustumia daiktus, patys susiglaudžia.

— Lengvai gali tilpti dar trys žmonės, — džiaugiasi Anelė.

Jonas iš koridoriaus atsiveda senutę ir dvi moteris.

— Tegul Dievas jus saugoja ir atlygina už jūsų gerumą!— dėkoja moterys.

Laimingai pasiekia Berlyną. Stotyje prieina simpatinga moteris ir sako:

— Ar esate iš rytų pabėgėliai?

— Taip! — atsako jai Jonas.

— Šios stoties rūsyje yra pabėgėliam valgykla! Gausite šiltos sriubos, o vaikai ir pieno, — kalba vokietė, su užuojauta žiūrėdama į vaikus.

— Ką daryti su daiktais? — klausia Jonas.

— Juos palikite čia. Eikite su manim! — sako berlynietė: —Kur važiuojate?

— Į Gerwischą, prie Magdenburgo, ten turime giminių — aiškina nepažįstamajai Jonas.

— Labai gerai. Ten mažiau puola lėktuvai. Berlyne mes kelis kartus per dieną turime bėgti į slėptuvę, — pasakoja vokietė.

Pavalgiusius ta pati vadovė juos atveda į traukinį.

— Jūs esate laimingi. Šiandien dar nebuvo aliarmo! Laimingos kelionės!

Traukinys skuba atsisveikinti Berlyną su jo griuvėsiais.

— Dėkui Dievui! Laimingai ištrūkome iš nelaimingo Berlyno. Kokia čia buvo klaikuma, kad šitiek paliko griuvėsių. Reikia manyti, žuvo nemaža žmonių! — dūsauja Jurkienė.

— O vis tiek čia yra tvarka, nors gyvenimas vyksta tarp baisių griuvėsių! — gėrisi Jurkys.

— Vokiečiai visada buvo pratinami atlikti savo pareigą, nežiūrint aplinkybių, — sako Jonas.

— Daug žmonių vis gyvena Berlyne. Kodėl jie neišvažiuoja, šitaip jį daužo lėktuvai! — stebisi Anelė.

— Kol nebus įsakymo, tol vokiečiai laikysis savo vietoj,— aiškina Jonas.

— Keista, kad šio traukinio vagonai pustuši. Iki Berlyno buvo prikimšti, — stebisi dėdė.

— Kelionei reikia leidimo. Be leidimo toli nenuvažiuosi,— aiškina Jonas. Jono žodžiams patvirtinti pasirodo du policininkai ir prašo keleivius parodyti leidimus. Jurkių leidimą pažiūrėjęs grąžina atgal, o vyresnio amžiaus vyrą ir moterį išsiveda su daiktais.

— Mamyte, kodėl juos išsivedė? — klausia motiną Juliukas.

— Tur būt jų leidimas nebuvo geras!

— Ką su jais darys?

(Bus daugiau)

Darbo ir studijų dienos Kanados gamtoje

Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla

Visos nuotraukos Gedimino Naujokaičio

Kalba Ateitininkų Federacijos vadas dr. J. Girnius

Rugpiūčio 22 — rugsėjo 2 Studentų Ateitininkų Sąjungos vasaros stovykla vyko naujai įrengtoje stovyklavietėje Baltijoje, Kanadoje. Nors tai buvo ateitininkų stovykla, tačiau tas dvi savaites teko praleisti labai skautiškai. Gyvenom barakuose, rytais bėgom į ežerą nusiprausti. Kas naktį buvo gana šalta, ir tik "miego maišai" apgynė nuo šalčio. Artiniausias miestas buvo už 20 mylių.

Greit užmiršom miesto patogumus. Čia gyvenome gamtoje ir vienas su kitu arčiau susipažinom. Greitai mums pristatė

stovyklos vadovybę

Kapelionu buvo tėv. Gediminas Kijauskas, S.J., stovyklos vadovas (rugpiūčio 22-25) Eimutis Radžius, komendantas, atvykęs tik antrą savaitę — Eligijus Sužiedėlis, ūkvedys — Algis Rudinskas, mergaičių vadovė — Vita Noreikaitė, berniukų vadovas — Vacys Šaulys, sporto vadovas Vaidis Valaitis, vakarinės programos vedėja — Onutė Damaitė. Muziką parūpino Ladas Giriūnas, o valgį — šeimininkės p. Kiškienė ir p. Kužleikienė.

Susipažinome

Pirmąjį vakarą buvo susipažinimo šokiai. Atėjome visi apsirengę savo geriausiom kelnėm. Tik drąsesnės mergaitės nešiojo sijonus.

Pirmosios paskaitos

Prikelti muzikos ir švilpuko, pradėjom stovyklavimo darbus. Pirmoji paskaita buvo **Kęstučio Girniaus:** "Mūsų laikų progresas ir žmogaus tobulėjimas". Buvo pareikšta, kad šiandieninė automatizacija veda žmoniją masinio konformizmo kryptimi. Mašinos atlieka daug darbo, suteikdamos žmogui daugiau laisvo laiko. Tačiau modernus žmogus nesinaudoja šiuo laisvalaikiu, — jis neskaito ir nenori savęs praturtinti. Jis žiūri televizijos.

Po pietų **Edvardas Skladaitis ir Andrius Eivas** pravedė diskusijas "Karas ir taika mūsų pasaulyje". Buvo diskutuojama, ar taika įmanoma mūsų laikais. Kokiu būdu galima ją pasiekti? Ar Jungtinės Tautos turi savo prasmę?

Vakarinę programą sudarė juokų vakaras ir šokiai.

"Žmogus žvelgia į save"

Ketvirtadienio rytą **dr. Antanas Sužiedėlis** labai įspūdingai kalbėjo tema — žmogus žvelgia į save. Psichologiškai žmogui nėra sveika per daug savim rūpintis ir žiūrėti, kur jis įtikina ir kur ne, nes tokiu būdu žmogus užsidaro pasauliui. Į save daug dėmesio kreipdamas, žmogus pasidaro sau per kritiškas, save smerkia ir tuo pačiu nemėgina sau padėti.

Ant kalno viršūnės

Pavalgę pietus, keliavom ant netoliese esančio aukšto kalno. Teko net pavargti, kol pasiekėme viršų. **Garsas Palys** pravedė diskusijas apie "hippies" ir jų filosofiją. Nagrinėjom jų idėjas bei tikslus.

Išvyka į parodą

Kita diena buvo skirta Expo apžiūrėti. Teko keltis kiek anksčiau. Kėliavom dainuodami, o parodoje, išsiskirstę mažom grupelėm, lankėm įvairius paviljonus. Vakare mūsų padai degė nuo nuovargio.

Pirmoji šilta diena

Grįžus iš pasaulinės parodos, buvo pirmoji šilta diena. Turėjom progos pagrindiniau apsitvarkyti, pažaisti tinklinį.

Vita Noreikaitė, Rima Salytė, Vėjūnė Svotelytė pravedė diskusijas apie centro valdybos pareigas. Iškelta daug dabarties negerovių. **Dr. Lukoševičius** suminėjo dar eilę problemų, kurias turi išspręsti studentas ateitininkas.

Vakare buvo vaidinama komedija — Kelionė per pasaulį. Paskui šokiai.

"Konformizmas ir individualybė"

Sekmadienį buvo **dr. Henriko Nagio** paskaita "Konformizmas ir individualybė". Čia vėl iškilo klausimas apie "hippies" vertę. Dr. H. Nagys teigė, kad "hippies" patys atsisakė savo individualybės ir tokiu būdu nutolo nuo savo tikslų. Konformizmas nėra visiškai išvengiamas, nes žmogui tenka prisitaikinti prie gyvenamos aplinkos. Turi kai ko atsižadėti, kad galėtų gyventi su artimu. Tačiau jei žmogus visiškai savęs išsižada ir pasiduoda srovei, tada jis nebėra individas.

Dėl Lietuvos nepriklausomybės minėjimo

Popietinėse diskusijose paliesta — "Ar yra prasmė Lietuvos 50 metų minėjimam". Nutarėm, kad būtų daug prasmingiau minėjimus rengti viešus, kad galėtų atsilankyti amerikiečiai. Tik tokiu būdu atkreipsime jų dėmesį į Lietuvą. Reikia daugiau lėšų skirti Lietuvos reikalų reklamai, dažniau į laikraščius rašyti, net sensacijų nevengti. Tada visi žinotų, kas ta Lietuva.

Vakare buvo literatūros vakaras.

Bendravimas su tarybine Lietuva

Kitą dieną stovykloje pasirodė atvykęs komendantas Eligijus Sužiedėlis. Programą suardė prasidėjęs lietus. Tėv. G. **Kijauskas, S. J.,** ta proga surengė diskusijas — "Bendravimas su tarybine Lietuva". Diskusiniai būreliai pasisakė, jog neviskas daroma, kad būtų parodyta, kaip mum rūpi Lietuva.

Po pietų **kun. dr. F. Jucevičius** skaitė paskaitą "Komunizmas ir krikščionybė". Jis apibūdino krikščionio pareigą kovoti prieš komunizmą, apaštalauti kitų tarpe.

Vakare **Aldona Masilionytė** pravedė įspūdingą talentų vakarą. Buvo vaidinimas, įvairių pasirodymų.

Vėl į parodą

Kitą dieną buvo saulėta. Mes vėl iškeliavom apžiūrėti pasaulinės parodos. Daug kas aplankė ir rusų paviljoną, pasikalbėjo su ten dirbančiais lietuviais. Vakare nužygiavome į La Rona pažiūrėti raketų šaudymo. Grįžom vėlai ir pavargę.

Svečiai

Trečiadienis buvo "fuksų" diena. Mum visko paskyrė ir net labai privargino. Žadėjo vakare ant "laužo sudeginti", bet laimei — tą dieną buvo drėgnas oras, ir laužo nebuvo.

Stovyklą aplankė **kun. V. Martinkus** ir **Antanas Saulaitis, S. J.,** kuris pakalbėjo apie kunigą, žmogų ir pasaulį. Diskutavome kunigo vaidmenį, krikščionių ypatybes.

Vakare buvo "fuksų krikštas", linksmi šokiai. Buvo svečių ir iš jaunimo stovyklos.

Stovyklai baigiantis

Stovykla artėjo į pabaigą. Oras vėl pasidarė gana šaltas ir drėgnas. Susirinkę į šiltą salę diskutavome. **Algis Rudinskas** mum apibūdino Aldous Huxley's "Brave New World". Buvo paliesta, ar žmonija tikrai eina į konformizmą, ar ne?

Popiet buvo Federacijos vado **dr. J. Girniaus** paskaita apie idealizmą. Vakare nuplaukėm ar pėste nuėjom anapus ežero, kur pavakarieniavome. Grįžę į stovyklą, matėm religinį montažą. Po to buvo mišios.

Sąjungos suvažiavimas

Pirmadienis buvo skirtas Studentų At-kų Sąjungos suvažiavimui.

Išrinkta nauja valdyba: dvasios vadas — Kęstutis Trimakas, S.J., pirm. — Vaidis Valaitis, vicepirm. — Elenutė Bradūnaitė, užsienio sekr. — Aldona Zailskaitė, vidaus sekr. Dalia Bakaitytė, ižd. — Vacys Šaulys, spaudos ir informacijos skyriaus vedėjos — Irena Rušėnaitė, Aldona Masilionytė. Rytų atstovai ir nariai: Rimas Gadeika ir Kęstutis Girnius.

Vakare nauja valdyba priėmė įžodį, ir suvažiavimas oficialiai baigėsi. Vakare buvo šokiai.

Sunku net patikėti, kad stovykla taip greit praėjo. Ir gaila buvo išvažiuoti. Dabar vėl lauksime kitos vasaros, kad galėtume susitikti.

Fuksė iš rytų

Paskaitininkas Henrikas Nagys kalbasi su Tėv. Gediminu Kijausku, S.J., (k.) ir stovyklos pirm. Algiu Rudinsku.

Stovykloje pakeliama vėliava

Vita Noreikaitė, SAS valdybos sekretorė, daro pranešimą Sąjungos suvažiavimo metu. Už stalo iš k. Antanas Giniotis, Eduardas Skladaitis ir Rima Pakelytė.

Naujų studentų (fuksų) krikšto dieną

Naujos SAS valdybos prieskaita: pirm. Vaidevutis Valaitis (priekyje), už jo iš k. į d. Elena Bradūnaitė — vicepirm., Vacys Šaulys, Dalia Bakaitytė, Kęstutis Girnius, Aldona Masilionytė, Rimas Gedeika.

Balfo direktorių suvažiavimas

Balfo vadovybei susitarus, šių metų direktoriato suvažiavimas šaukiamas spalio 28 Detroite, Lietuvių Namuose. Suvažiavimas prasidės 10 v. centro valdybos eiliniu posėdžiu, o 11 val. pačio suvažiavimo pradžia.

Balfo direktoriate yra 31 asmuo, iš jų 12 pristatyti Balfo kūrėjų — keturių grupių kiti rinkti dviem metam Balfo XIII seime. Šalia direktorių dar yra rinkta trijų asmenų revizijos komisija.

Balfo direktoriatas pirmam savo posėdyje išrenka centro valdybą, kuri vadovauja direktoriatui, visiem Balfo skyriam (63) ir visai Balfo veiklai.

Šiuo metu Balfo centro valdybą sudaro pirm. kun. V. Martinkus, vicepirmininkai: dr. E. Armanienė, E. Čekienė, dr. A. Škėrys ir Br. Spūdienė. Nacionalinis sekretorius yra A. Dzirv[redacted] — A. Senik[redacted] — protok[redacted].

[redacted] kelion[redacted]o direk[redacted]. Jei dire[redacted] suvažiavime [redacted] įgalioti [redacted] narį ir jam [redacted] teises. Balfo [redacted] tradiciją keičia suvažiavimų vietoves, norėdami jas pagerbti, veiklą paskatinti. Detroitas ypač vertas visų Balfo direktorių pagarbos, nes ten proporcingai yra daugiausia Balfo narių (per 600). Balfo rėmėjai kasmet Detroite suaukoja per 3,000 dol. bendrajai lietuvių šalpai.

Spalio 28 Balfo vadovybė Detroite turės progos ir vietos rėmėjam padėkoti ir ypatingai pagerbti iškilmingoje puotoje Z. Arlauskaitę-Mikšienę, kuri su Detroito Dramos mėgėjų samburiu yra Balfui surengusi be atlyginimo daug vaidinimų ir tuo būdu sutelkusi lietuvių šalpai daug tūkstančių dolerių.

Detroito Balfo skyriui pirmininkauja K. Jurgutis, uoliausias visose JAV-ėse finansų sekretorius yra Česys Šadeika. Detroite taip pat gyvena ilgametė Balfo direktorė E. Paurazienė, daug savo darbo skirianti Balfui nuo pat jo veiklos pradžios.

Kun. L. Jankus

Bostone rugsėjo 17 minint tautos šventę — Nuotr. P. Plikšnio

Detroito šauliai skelbia konkursą

VL. MINGĖLA

Detroito Stasio Butkaus kuopos šauliai jau dabar rengiasi ateinančių metų minėjimui, kai bus atžymima Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukaktis. Š. m. rugpiūčio 24 buvo susirinkusi šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcija. Posėdyje dalyvavo: Vl. Mingėla, Mar. Sims, Alf. Žiedas ir Leopoldas Heiningas. Taip pat buvo atvykęs kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas.

Skelbiamas naujas literatūros konkursas

Posėdy nutarta paskelbti apysakos — novelės konkursą. Jame galės dalyvauti jaunimas, studentija, iki 25 m. amžiaus. Apysaka turės būti mašinėle rašytų, eilutę praleidžiant, 50 psl. Literatūros žanras? — novelė ar apysaka, lietuvių literatūros taisyklių ribose. Gal idalyvauti viso pasaulio jaunieji lietuviai studentai ir nestudijuojantieji.

Konkursui skiriami kūriniai turi pasiekti Detroitą nė vėliau 1968 rugsėjo 1. Visus kūrinius siųsti šiuo adresu: Vl. Mingėla, 33546 Clifton Dr., Warren, Mich., 48092, U.S.A. Apysakos ar novelės turinys — nepriklausomos Lietuvos kultūrinė didybė, istorinės Lietuvos gyvenimas ir kova dėl laisvės. Kūrinių horizontai platūs ir nevaržomi. Konkurso skelbėjai norėtų juose matyti laisvo lietuvio pranašumą prieš svetimųjų pavergėjų melą, priespaudą ir vergiją. Vėliau bus paskelbtos platesnės taisyklės. Apysakose galėtų atsispindėti ir 50 metų paskelbtos laisvos Lietuvos ir 22 m. išgyvento laisvo gyvenimo atspindžiai. Tematika plati ir nevaršoma. Partizanų patriotizmas. Kova dėl Lietuvos. Jų herojinė mirtis . . .

Premijos:

I premija — 300 dol., II — 200 dol. ir III — 100 dol. Šių premijų šauliai mecenatai: I — paskirė "Laisvės kovotojas" šaulys; II prem. — St. Butkaus šaulių kuopa; III prem.— š. Mykolas Vitkus.

Kūriniai bus išspausdinti knygoje

Nutarta brandžiausius konkurso literatūrinius kūrinius išspausdinti specialiai leidžiamoje knygoje. Šiai knygai išleisti šiuo metu jau sudarytas "Knygų leidimo fondas".

Šiuo skelbiami jau ir pirmieji aukotojai: Juozas Tamošiūnas 100 dol., Stasė Pranėnienė 50 dol., Bronius Burba 50 dol., Antanas Šiurkus 25 dol., Juozas Racevičius 25 dol., Kęst. ir Kunigunda Kodaičiai 20 dol., Iš viso: 270 dol. jau įplaukė į šį fondą. Toks nematytas entuziazmas ir dvasinis pakilimas duoda gražių vilčių ateičai.

Austė Paliokaitė

NAUJA CHEMIJOS DAKTARĖ

Austė Paliokaitė gavo Ph. D. laipsnį Illinois Universitete Urbanoje. Parašė plačią, nuodugniais tyrimais paremtą, disertaciją "Stereochemical Studies in the Biosynthesis of Cholesterol". Jos straipsniai tilpo moksliniuose žurnaluose. Universiteto deleguojama dalyvavo įvairiose chemikų konferencojose ir darė jose pranešimus, būdavo net tokių konferencijų organizatorė ir juos pravesdavo. Būdama tame universitete asistentė, pasiekė magistro laipsnio. Prieš tai Ksavero kolegijoje Chicagoje įgijo bakalaurą. Anksčiau baigė Marijos gimnaziją Chicagoje. Tiek gimnazijoje, tiek kolegijose būdavo dekano garbės sąrašuose. Nuo pat mažens dalyvavo jaunimo organizacijose ir būdavo studentų draugijų valdybose, o stovyklose pravesdavo įvairias programas. Universitete prieš Kalėdas ruošdavo lietuvių tautines parodėles. Šiuo metu dirba Chicagos universitete.

PHILADELPHIA, PA.

Meno Paroda

Spalių 14, šeštadienį, 7 v. vak. L.Banko patalpose (202 N. Broad St.) bus atidaroma dail. Kazimiero Žoromskio kūrinių paroda. Atidarymo proga pats dailininkas skaitys paskaitą tema "Socialinės santvarkos įtaka menui". Paroda bus atidara iki spalio 22.

Dr. V. Maciūno paskaita

Spalio 22, sekmadienį, 3 v. p.p., L. Banke (202 N. Broad St.) prof. dr. Vincas Maciūnas skaitys paskaitą tema "Daktaras Jonas Basanavičius". 4 v. p.p., ten pat bus J.A.V. LB Philadelphijos apylinkės narių visuotinis susirinkimas, kuriame nebus valdybos rinkimų, bet bus pranešimas apie 1968 m. minėjimui parengiamus darbus. Čia bus progos kiekvienam lietuviui, kuriam tik rūpi bendruomeniniai reikalai, pasisakyti jam rūpimais lietuviškais klausimais ir problemomis. Visi kviečiami dalyvauti.

IŠ LITO BANKO VEIKLOS

Litas Investing Company, Inc., kuriai vadovauja Vytautas Vebeliūnas, išplėtė savo veiklą ir smarkiai padidino savo turtą. Pagal š.m. pirmojo pusmečio apyskaitas, banko turtas siekia 360,000 dol., praeitais metais tuo laiku siekė 145,000 dol. Šis turtas ypač išaugo kai Cicero, Ill., nupirko apartamentinį namą. Už jį sumokėta 50,000 dol. grynais. Taip pat padidėjo ir bendrovės pajamos. Pirmojo pusmečio pajamos buvo 14,000 dol., t.y., visa 10,000 dol. daugiau nei praeitais metais tuo pačiu laiku. Ir ateityje bus plečiamos Lito operacijos, ieškant pelningų galimybių, telkiant naują kapitalą. Tikimasi, kad pusantrų metų laikotarpyje bendrovė jau bus milijoninių bendrovių klubo narys.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Elizabeth, N. J. — New Yorko ir New Jersey apskrities susirinkimas buvo rugsėjo 24. Susirinkimą atidarė vicepirm. Ed. Schmidt, maldą sukalbėjo dvasios vadas kun. Petras Žemeikis. Visus pasveikino vietos 52 kuopa, kuri globojo susirinkimą.

Perskaitytas praeito susirinkimo protokolas, įvairių komisijų nariai ir valdybos nariai padarė pranešimus. Nancy Kober papasakojo apie vyčių seimą, kun. Vladas Karalevičius kalbėjo apie jaunųjų vyčių veiklą. Diskutuota, kaip tą veiklą pagyvinti. Lietuvos reikalam pirmininkas Charles Starolis papasakojo, kad dabar vyksta veikla šioje srityje ir kvietė tą veiklą suaktyvinti ateinančiais metais.

Mandatų komisija pranešė, kad susirinkime buvo atstovaujamos 7 kuopos. Kalbėta apie ateinančių metų Vasario 16 minėjimą. Paragintos visos kuopos sukaktį paminėti.

Kitiem metam išrinkta apskrities valdyba: dvasios vadas kun. Petras Žemeikis, pirmininkas Larry Janonis, vicepir. Edward Schmidt ir Virginia Dutkus, sekretoriai Nancy Kober ir Josephine Zukas, abi iš Great Necko, N.Y., ižd. Dorothy Dutkus, ritualų reikalam Miss Mary Stonis ir Joseph Boley, Lietuvos reikalam — Kazys Strolis ir Kazys Šipaila, kultūros reikalam — Aleksandras Wesey, iždo globėjai Dorothy Dutkus ir korespondentas — šių eilučių autorius.

Pasveikinta Harrison-Kearny 90 kuopa, kuri spalio 7 švenčia 50 metų sukaktį.

Sveikinami susižiedavę — Dianne Beletsky iš Philadelphijos, Pa., 3 kuopos ir Edward Daniels iš Worcesterio, Mass., 26 kuopos. Jų vestuvės bus 1968 gegužės 11.

Susirinkimas baigtas malda ir vyčių himnu. Susirinkimas paminėtas Newark Evening News ir Advocate laikraščiuose. Po susirinkimo buvo naujos valdybos priesaika.

F.V.

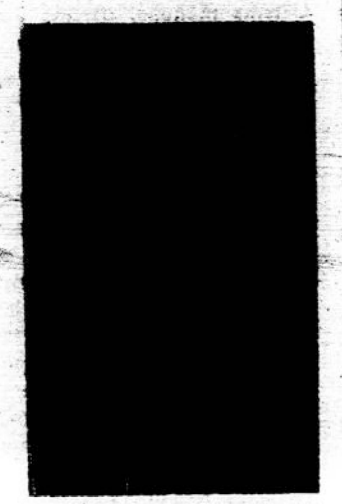

Dr. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, kalba Bostone tautos šventės minėjime. Nuotr. P. Plikšnio

WORCESTER, MASS.

Koncertą Matulaičio namų statybos naudai rugsėjo 24 koncertą surengė seserų rėmėjų šv. Kazimiero parapijos skyrius. Koncertas ir pietūs buvo Maironio parke. Įžanginį žodį tarė skyriaus pirmininkė M. Vaitiekūnienė (Watkins), programai vadovavo Kazys Adomavičius. Pirmiausia E. Vasyliūnienė trumpai apibūdino senelių globos socialinę reikšmę.

Smuikininkai Izidorius Vasyliūnas ir kun. Vincas Volkavičius pagrojo po vieną Purcellio, Telemanno, Bacho ir Handelio sonatą. Akompanavo Vytenis Vasyliūnas. Kiekvieną kūrinį trumpai paaiškino E. Vasyliūnienė.

Po programos seserų vardu visiem padėkojo motina M. Augusta. Ji pareiškė, kad senelių namai bus greitai baigti, kad dar trūksta vidaus įrengimo . .

Prie pietų parengimo darbavosi M. Dabrilienė, A. Garsienė, Gailiūnienė, Kauševičienė, Grybauskienė, Dudienė, Domantienė, Roževičienė, Alytienė, Matusaitienė, Židžiūnienė ir k. Buvo ir dovanotų daiktų loterija.

40 valandų atlaidai prasidėjo spalio 1. Pamokslus sakė kun. J. Steponaitis, kun. A. Kontautas ir kun. M. Tamulevičius. Mišparų metų įspūdingai giedojo parapijos choras, vedamas Ip. Nauragio, ir parapijos mokyklos ministrantai.

Ateitininkų studijų diena rengiama lapkričio 18 Maironio parke. Pradžia 12. Paskaita, diskusijos, užkandžiai, vakare pasilinksminimas. Visos apylinkių kuopos prašomos dalyvauti studijų dieneje.

Algis Svikla, tarnaująs kariuomenėje rugsėjo 2 prie Dan Nang Vietname komunistų buvo užpultas ir sunkiai sužeistas. Po dviejų dienų atgabentas į Bostono ligoninę. Vietname jis išbuvo 11 mėnesių. Jis yra visuomenės veikėjo Juliaus Sviklos sūnus. Pirmą dieną atgabentą ligonį aplankė tėvas ir iš susijaudinimo gavo širdies priepuolį, dėl kurio buvo paguldytas į ligoninę.

Saulė Staškaitė, baigusi Clark universitetą, išvyko į Miuncheną mokytojauti ir gilinti vokiečių kalbos studijų. Ji vadovavo dviem tautinių šokių grupėm. Jai išvykus, toliau vadovavimą perėmė kiti, bet kartu prasidėjo ir kai kurie nesklandumai.

LB susirinkimas šaukiamas spalio 15, sekmadienį, 4 v. p. p. šv. Kazimiero parapijos salėje. Kun. J. Jutkevičius padarys pranešimą apie LB Tarybos posėdžius. Dar kalbės du ką tik atvykę iš Lietuvos apie padėtį krašte. Kviečiami visi kuo gausiau atsilankyti.

Pr.

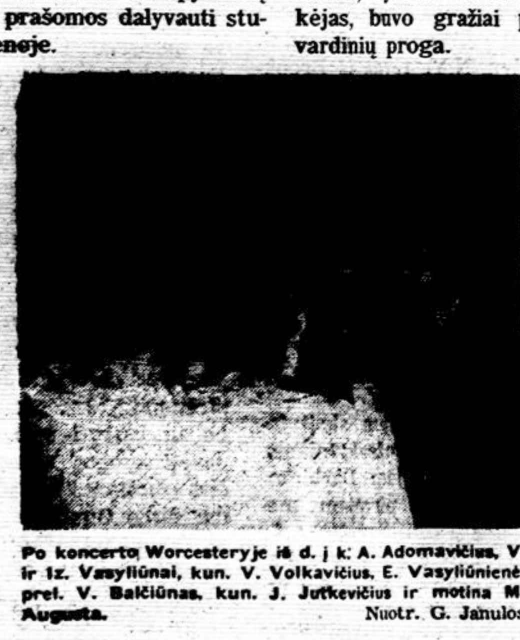

Po koncerto Worcesteryje iš d. į k: A. Adomavičius, V. ir Iz. Vasyliūnai, kun. V. Volkavičius, E. Vasyliūnienė, prel. V. Balčiūnas, kun. J. Jutkevičius ir motina M. Augusta. Nuotr. G. Janulos

HARTFORD, CONN.

Lietuvių klubas buvo surengęs Clam Bake vakarą, kuriame dalyvavo gana daug žmonių.

Aido choras po vasaros atostogų pradėjo repeticijas. Taip pat ir kitos organizacijos sujudo po vasaros. Klubo banketas buvo spalio 7. Veikia lituanistinė mokykla. Gi Vaclovas Nenortas, žymus visuomenės veikėjas, buvo gražiai pagerbtas vardinių proga.

V.M.K.

ELIZABETH, N. J.

"Nuodėmingas angelas"

Po sėkmingų gastrolių Philadelphijoje Bostono lietuvių dramos sambūris, pakviestas ALTS-gos Rytų Apygardos pirm. Algirdo Jonio ir tos sąjungos Elizabeth skyriaus v-bos, abiejų bendru sutarimu ir talka, buvo čia stabtelėjęs rugsėjo 24 ir Laisvės salėje suvaidino P. Vaičiūno 5 veiksmų pjesę "Nuodėmingą Angelą".

Vaidinimas prasidėjo dar dienos metu, — truputį po trečios valandos. Tai buvo sekmadienis. Žmonių atsilankė nemažas skaičius. Buvo svečių iš tolimesnių vietų.

Iš jų paminėtini: V. Abraitis — ALTS-gos Centro Valdybos pirmininkas ir dabartinis S-gos narys, jo motina atvykusi iš okupuotos Lietuvos; Elena Tylienė, Vyt. Sutkus; Vaičienė su dviem dukrom, atvykusi iš Kolumbijos pas savo gimines V. ir O. Budnikus; Lembertai iš Santa Monica, Calif.

Rengėjai padėjo nemažai pastangų, sukviesdami tiek daug žmonių į spektaklį. Ir kun. J. Pragulbickas bažnyčioje vis priminė vaidinimą ir pakvietė atsilankyti.

Vaidinimas daug kam patiko, nes veikalas, nors ir senokai parašytas, bet pilnai atitiko ir šių dienų gyvenimą.

Po vaidinimo buvo vakarienė artistam ir visam technikiniam personalui. Vakarienėje dalyvavo ir vietos lietuvių gražus būrelis. Vakarienės metu žodį tarė A. Jonys, A. Gustaitis, režisierė A. Gustaitienė ir P. Lembertas.

Vakarienė buvo gražiai paruošta. Organizatoriai ir čia rūpestingai dirbo, kad svečius nuotaikingai pavaišintų.

J.B-is

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

IŠ VISUR

— **A. a. Eduardo Turausko** mirties metinių proga Paryžiuje rugsėjo 10 lietuvių koplyčioje atlaikytos mišios už velionį. Mišias laikė prel. A. Bačkis. Po mišių Paryžiaus ateitininkai aplankė a.a. min. E. Turausko kapą, ji papuošė gėlėmis ir susikaupime giliai prisiminė didįjį ateitininkų veikėją, veiklų diplomatą ir politiką.

— **Rašytojui Juozui Balčiūnui-Švaistui** pagerbti spalio 28, šeštadienį, 7 val. vak. Los Angeles, Calif., Lietuvių Tautiniuose namuose ruošiamas vakaras. Apie autorių ir jo raštus kalbės Alė Rūta ir Bronys Raila. Raštų išgraukas skaitys Dalila Mackialienė. Vakarą rengia Los Angeles birutietės ir ramovėnai.

— **"The Evangelist",** laikraštis einąs Albany, N.Y., rugsėjo 14 gražiai aprašė vietos šv. Jurgio lietuvių parapiją, kurios klebonas dabar yra kun. dr. M. Čyvas. Parapija mini 50 metų jubiliejų. Prie straipsnio įdėtos bažnyčios ir klebono nuotraukos. Pažymėta, kad į šią vietą lietuviai pradėjo atvykti jau 1905.

— **Pavergtų tautų savaitės** minėjimas Buenos Aires įvyko rugsėjo 22 Franco-Argentina salėje. Publikos buvo daug. Programai vadovavo Z. Juknevičius. Ypač įdomios buvo dr. Ed. Gareia ir rašytojos Elsie de Haedo kalbos. Vidaus reikalų ministeris ir kiti pareigūnai sveikino raštu. Dr. E. Garcia, buvęs Argentinos ambasadorius prie OEA ir jos pirmininkas, pareiškė, kas jis su kitais teisininkais pradeda akciją, kad būtų atšauktas buvusios vyriausybės užs. reik. ministerio Zavala-Ortiz potvarkis, kuriuo nustatyta, kad asmenys, gimę Pabaltijo valstybėse, būtų registruojami kaip gimę Sovietų Sąjungoje. "Neteisingas įstatymas turi būti atšauktas ir tikimės, kad ši vyriausybė tai padarys", baigė jis savo kalbą.

— **Dr. Antanas Razma** JAV ir Kanados Lietuvių III-jame Kultūros kongrese skaitys referatą kultūrinių darbų finansavimo klausimu. Pirmajame Kultūros kongrese iškeltą ir vėliau JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos, vadovaujamos Stasio Barzduko, gyvai palaikytą ir puoselėtą milijono dolerių sukaupimo kultūrinių darbų finansavimui mintį dr. Antanas Razma sėkmingai pradėjo įgyvendinti.

— **Dail. Petras Lukas** ruošiasi iš Indijos grįžti atgal į Los Angeles ir ten pastoviai apsigyventi.

IEŠKOMAS

Ieškomas Charles Sarpalis, Sr., gyvenęs Worcester, Mass., Baltimore, Md., ir Brooklyn, N.Y. Turį apie jį žinių prašomi pranešti Darbininkui adresu: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. Telef. GL 2-2923 arba GL 5-7281.

VISI BENDROM JĖGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOŠIAMI

KĄ PASIRYŽOME — ĮVYKDYSIME!

DABAR YPAČ REIKALINGA JŪSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)
680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką .... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

☐ Garbės fundatorius ($1000) ☐ Amžinuosius narius ($500)
☐ Fundatorius ($100) ☐ Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui ________

ADRESAS ________________________________

____

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

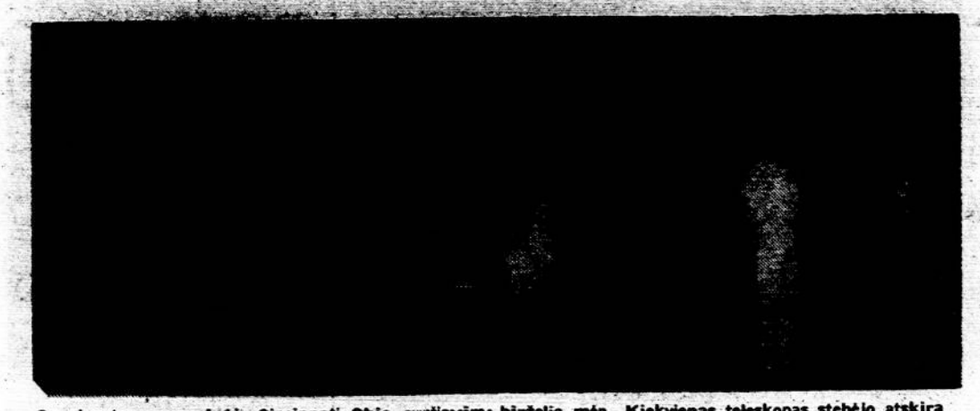

Grupė astronomų mėgėjų Cincinnati, Ohio, suvažiavime birželio mėn. Kiekvienas teleskopas stebėjo atskirą dangaus kūną.

DAUG NUOTYKIŲ SPALIO MĖNESIO PADANGĖSE

Astronomų-mėgėjų skaičius JAV-ėse yra legijonas. Pereitą vasarą jie turėjo didžiulę konvenciją Washingtone, D.C. Metai prieš tai Chicagoje buvo susirinkę tie astronomai-mėgėjai, kurie stebi ir studijuoja tik pulsuojančias žvaigždes. Tokiose konvencijose matoma žmonių visokio amžiaus ir visų profesijų. Girdi kaip Baltimorės advokatas, astronomas, diskutuoja su "kauboju" iš Kalifornijos apie Dopplerio dėsnį.. Kolegijos studentas padedala iškanešiui iš Brooklyno sustatyti teleskopą... Pagyvenusi moteris iš Portland, Me., drožia paskaitą apie kometų paslaptis..

Šie visi žmonės yra didžiulės pasaulinės organizacijos nariai. Jų tikslas — stebėti ir užrekorduoti, analizuoti žmogaus protui vos aprėpiamus įvykius, matomus ant visatos ekrano. Jie skiriasi nuo profesionalų tuo, kad jie iš astronomijos duonos nevalgo. Tik ypatinga meilė šiam mokslui motyvuoja juos tuo užsiimti. Bet tarp profesionalų neretas žiūri į astronomiją kaip į verslą, pragyvenimo šaltinį. Visų didžiųjų gyvenimo paslapčių raktas yra žvaigždėse. Erdvių sakalai — astronomai — mėgėjai bando tą raktą surasti.

Pora žodžių apie vieną ypatingą astronomą—mėgėją. Jis mirė prieš pora metų. Mr. George A. Davis, Jr. žinomas Buffalo, N.Y. advokatas, Nevedęs. (Gal meilė astronomijai buvo joviengungiškumo priežastis?) Visas jo laisvas laikas buvo pašvęstas padangių stebėjimui. Jis paskutiniais metais prieš mirtį buvo konsteliacijų pavadinimų ir žvaigždžių vardų kilmės specialistas. Konsteliacijų (žvaigždžių grupių, k.a., Avinas, Erelis, Mergelė ir t.t.) vardai yra labai seni, apipinti įvairiomis legendomis. Sumerai, Chaldėjai, Kiniečiai ir kiti padalino padanges į grupes ir davė vardus apie 4000 metų prieš Kristų. (Yra ir vėlesnės kilmės vardų).

Užtems mėnulis, užtems Jupiteris, kris meteorai (Septyni šienpioviai spiaudysis), labai šviesi Aušrinė, erdvių sakalai Kas tie erdvių sakalai?

Kad susekti konsteliacijų vardų kilmę Mr. George A. Davis stropiai studijavo Chaldiejų, Babilonie čių istoriją, jų legendas. Kadangi arabai yra labai pasižymėję astronomijoje ir apie 80 proc. didesnių žvaigždžių vardų buvo arabų duoti, tai Mr. Davis studijavo arabų kalbą ir tapo jos specialistas. Prieš mirdamas jis parašė veikalą apie anų senų amžių žmonių domėjimasi padangėmis, apie jų didelį entuziazmą duoti vardus padangių kūnams ir ką tie vardai reiškia.

Mėnulio užtemimas įvyks spalio 18, anksti rytą. Mėnulis įeis į žemės šešėlį. Bus gerai matoma iš Š. Amerikos, jei oras leis.

Mėnulis pradės slinkti į žemės šešėlį 4 val. 25 m. rytmetį.

Visiškai pasineria šešėly 5 v. 25 min.

Užtemimo vidurys — 6 v. 15 min.

Mėnulis pradeda palikti žemės šešėlį 6 val. 46 min.

Laikas yra E.D.S.T.

Saturno užtemimas. (Okultacija). Spalio 16, vakare mėnulis uždengs šviesią planetą Saturną apie valandą laiko. Matysis iš Š. Amerikos. Šis įvykis įdomus tuo, kad planeta Saturnas, pasislėpdamas už mėnulio, įrodo, jog mėnulis neturi atmospheros. Jei mėnulyje būtų atmosfera, t.y., oro sluoksnis panašus į mūsų, tai jis pakeistų planetos šviesą ir išvaizdą. Bet planeta, pranykdama už mėnulio apskritimo, nė kiek nepakeičia savo blizgėjimo.

Meteorų lietus (Septynių šienapiuvių spiaudymasis). Spalio 21 (ir kelios dienos prieš tai ir po to) matysis meteorų lietus. Jis matosi kas metai tuo pačiu laiku. Normaliai vienas stebėtojas turėtų matyti apie 25-30 meteorų per valandą. Jie ateina iš konsteliacijos vad. Septyni šienpioviai (Orionas), kuris randasi gerokai į rytus nuo Sietyno (Pleiades). Meteorai yra maži ir sudega mūsų atmosferoje. Tik jų pelenai nusileidžia ant žemės. Lietuvoje kai kurie senieji žmonės sakydavo, kad šiuo laiku Septyni šienapioviai spiaudosi, kuomet matydavo meteorus išplaukiančius iš tos konsteliacijos.

Aušrinė (Venera) apie mėnesio vidurį ir galą teka 3 val. prieš saulės tekėjimą. Puikus vaizdas. Per gerus žiūronus ar teleskopą ji matosi kaip jaunas mėnulis (tik 34 proc. saulės apšviesta, bet vistiek ji šiuo laiku yra pati šviesiausia.) Prieš porą mėnesių ji buvo Vakarinė, t.y. matėsi vakaruose po saulėlydžio. Dabar ji, perėjusi į kitą saulės pusę, matosi rytais. Senovės žmonės gal nežinojo, kad Aušrinė su laiku tampa Vakarinė.

Ne vien Venera pasirodo kaipo Aušrinė ir Vakarinė. Kitos planetos irgi turi tą garbę: Jupiteris, Saturnas, Marsas, Merkurijus. Tik paskutinė yra labai nešviesi ir nesudaro įspūdžio. Uranus, Neptūnas ir Pluto yra per toli ir todėl be instrumentų nesimato. Senųjų amžių astronomai nieko apie šias tris nežinojo.

Kelius šimtmečius prieš Kristų graikai pastebėjo, kad kai kurie dangaus kūnai nestovi vietoje kaip kitos žvaigždės, bet klajoja. Todėl ir pavadino juos **Planetoi** (t.y. klajokliai).

Planetos yra šalti dangaus kūnai. Jų šviesa — atsimušusi saulės šviesa. Jei ant Marso gyvena protinga būtybė, tai mūsų žemė jai atrodo labai šviesus padangių kūnas. Mat, mūsų planetos paviršius yra 3 penktadaliai vandens. Vandenynai atmuša saulės spindulius kaip veidrodis. Todėl mūsų planeta žemė, žiūrint nuo Marso, sudaro labai puikų vaizdą. Be to, Marse matosi mūsų didžiųjų miestų šviesos, k.a. New Yorko, Londono, ir t.t. Mūsų mišku gaisrai yra tikrai pastebimi iš Marso.

Kostas Sietynas

Darbininko vakare laimėjo

Darbininko vakare spalio 8 dovanas laimėjo: 100 dol. Nr. 44785 — N. Kulikauskaą, B'klyn, N.Y., po 50 dolerių Nr. 78812 — R. Ramūnas, Phila, Pa. Nr. 111394 — J. Wollace, Ozone Pk., N.Y., po 25 dol. Nr. 87202 — J. Klimavičius, B'klyn, N.Y., Nr. 93969 — Šulinskas, Elizabeth, N. J., Nr. 108775 — Gražutis Vontas, Fairlawn, N. J., Nr. 155088 — J. Arlauskas, Chicago, Ill., Nr. 15432 — J. Galiūnas, N.Y. C., kuris paskiria Darbininkui. Po 15 dol. Nr. 60776—J. Plikšnys. So. Boston, Mass., Nr. 61285 — J. Mikalauskas, B-klyn, N.Y., Nr. 109472 — V. Barulis, Brockton, Mass., Nr. 161092 — A. Bačanskas, Jamaica, N.Y., Nr. 170857 — H. A. Šatinskas, Cranbury, N.J., Po 10 dol. Nr. 50411 — E. Kundrotaą, Waterbury, Conn. Nr. 88453 — A. J. Shalna, Harrison, N.J., Nr. 111097 — E. Dietrich, Elizabeth, N.J. Nr. 113412 — J. Balnionis, Detroit, Mich., Nr. 114877 — A. Stereo, Huntington, N.Y., Nr. 116953 — A. Chervokas, Norwood, Mass., Nr. 138960 — M. Kazlauskas, Woodhaven, N.Y., Nr. 148891 — E. Mikšis, Walpole, Mass. Nr.157173 — A. Martus, Hyde Pk., Mass., Nr. 177968 — R. Kuizinas, Gary, Ind. Visiems spaudos rėmėjam ypač J. Galiūnui paskyrusiam 25 dol. dėkoja Darbininko administracija.

Siųskite pinigus į Lietuvą, gaunant už tai daugiausia be persiuntimo išlaidų. **Tik JAV dolerių pažymėjimai** jūsų giminėm yra verti keturgubai daugiau nei rubliai grynais. Jūsų giminės tai patvirtins. **Tik JAV dolerių pažymėjimai** įgalins jūsų gimines nusipirkti viską, ko jie nori — maisto, rūbų ir daug kitų, amerikiečių, vakarų Europos ir vietinės gamybos daiktų specialiose Vneshposyltorg dolerių krautuvėse žemomis specialiomis dolerių kainomis. Jūsų giminės tai patvirtins.

Pilnai garantuota Jokio mokėjimo

Čia nėra jokio mokėjimo už šį patarnavimą nei siuntėjui nei gavėjui, kadangi išlaidas apmoka Vneshposyltorg. — Užsakykit dabar, užsakykit tik per

Intertrade Express Corp.

125 East 23rd Street New York, N.Y. 10012

Prašykite nemokamo katalogo.

Autorizuotas American Express Company ir Podarogifts Inc. atstovas.

Rusų kalba . . .

(atkelta iš 3 psl.)

Rusų kalba pradedama dėstyti antramečiam (apie 8 metų amžiaus) mokiniam. Tada lietuvių Antramečiam mokiniam lietuvių kalbai skiria jau tik 8 pamokas savaitėj, rusų kalbai dar tik dvi. Toliau lietuvių ir rusų kalbų pamokų skajčiaus santykis taip keičiasi: III klasėje (atitinkančioj trečią pradinės skyrių) — 8 ir 4, IV — 4 ir 4, V — 4 ir 5, VI — 4 ir 4, VII— 3 ir 4, VIII — 3 ir 4, IX — 1 ir 5, X — 1 ir 5, XI — 1 ir 4.

Privaloma mokytis dar viena svetima kalba: anglų, prancūzų ar vokiečių. Tas kalbas dėstyti pradeda V klasėj (atitinkančioj ankstesniąją pirmąją gimnazijos klasę). Pamokų jai skiriama V klasėj 3, VI — 3, VII — 2, VIII — 2. Kadangi aštuonias klases išeiti dabar yra jau privaloma (privalomas mokymas įvykdomas, palyginti, su nelabai didelėm spragom),tai visa jaunoji karti turės būti šiek tiek pramokusi bent vienos iš šių kalbų. Tuo tarpu to mokymo rezultatai dar labai menki. Iki 8 klasių baigimo mokiniai net ir rusų kalbos dar neišmoksta visai gerai, nors gauna daugiau kaip tūkstantį pamokų, o kitos svetimos kalbos jie gauna tik apie 400 pamokų, daugeliu atveju nelabai gerų pamokų, nes dar labai stinga gerų svetimųjų kalbų mokytojų. Neišmoksta patenkinamai svetimos kalbos ir daugumas tų, kurie baigia visą vidurinę mokyklą, nes ir šiose trijose klasėse svetimajai kalbai skiriama tik po 2 ar 3 pamokas savaitėj. Kai rusų kalbai per šiusos trejus metus tenka 560 pamokų, kitai svetimai kalbai — 360. (Lietuvių kalbos stilistikai ir bendrom kalbinėm žiniom pagilinti tuo pačiu metu skiriama 120 pamokų).

Naujojo plano paaiškinime pastebima, kad jie "iš esmės nesiskiria ir nuo daugelio kitų sąjunginių respublikų". Bet jis daug kuo skiriasi nuo laisvos Lietuvos mokymo plano, kurio programa buvo išdėstyta į 12 metų ir plečiama į 13. Dabar liko 11 metų, iš kurių daugiau kaip ištisi mokslo metai tenka vien rusų kalbai išmokti. (Elta)

Nauji Darbininko skaitytojai

Kun. J. V. Sobutas, Ray, No. Dakota, P. Mackus, Maspeth, N.Y., L. F. Pocius, London, Ontario, Canada, A. Raulinaitis, Woodhaven, N.Y., E. Praninskas, Chicago, Ill., Danutė Žygas, Los Angeles, Calif., K. Baublys, Middletown, Conn. A. Mockus, Paterson, N. J., K. Grikinas, Los Angeles, Calif., A. K. Gaigalas, Binghamton, N. Y., J. Ramas, Elizabeth, N.J., S. Plučas, Toronto, Ont., P. Miller, Bloomfield, N.J., A. Atkonis, Kearny, N.J., N. Vadišius, Manchester, Conn., T. Poškus, Cicero, Ill., Kun. B. Liubauskas, Erie, Pa., A. Kovacs Simcoe, Canada, D. Alksninis, Brockton, Mass., W. Winkis, Ansonia, Conn., E. Dubickienė, Los Angeles, Calif., A. Stadalnikas, Stamford, Conn., M. Saveikonis, Brooklyn, N.Y.

Užsakė kitiem: V. Girzadui, Brooklyn, N.Y. tėvas iš Brooklyn, N.Y., Onai Mileris, Woodhaven, N.Y. — V. Baliūnas, Brooklyn, N.Y., J. Abromaičiui Ridgewood, N.Y. — M. Kemzura, Woodhaven, N. Y., A. Ulčinskienei — D. Karoblis, abu iš So. Boston, Mass., C. Meškauskienei, Cleveland, Ohio — Dr. M. Devenis, Santa Monica, Calif., J. Vainauskui, Sebastopol, Calif. — Kun. A. Vainius, Nashua, N.Y.

Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam 5 dol. Prenumeratos reikalais kreiptis į administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

— Kokia kalbos dalis yra "kiaušinis"? — klausia mokytjas.

— Tai daiktavardis, — atšauna mokinukas.

— O kokios giminės: vyriškos ar moteriškos?

— Tai, pone mokytojau, paaiškės tik tuomet, kai kiaušinis bus išperėtas.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

—•—

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

SUSIŽEIDUS KATASTROFOJ

Klausimas

1961 metais mūsų dukters sūnus, kuris tada buvo tik 16 metų amžiaus, važiavo su mūsų žento broliu, reiškia, su savo dėde, automobiliu. Buvo žiema ir atrodo, buvo slidu. Priešaky važiuojanti mašina nutarė pasukti į dešinę ir nedavė signalo. Tai mašinai pasisukus, mūsų anūko dėdė, negalėdamas sustabdyti laiku savo mašinos, įvažiavo į tą priešakinę mašiną ir taip staigiai bei su tokia jėga susitrenkė savo mašiną, kad mūsų anūkas iškrito į gatvę ant grindinio ir labai skaudžiai susitrenkė nugarą. Vaikas buvo ligoninėje 4 dienas, paskui keletą savaičių sveiko namie. Po mėnesio grįžo į mokyklą, bet daktarai uždraudė užsiimti futbolu arba kitokiu sportu.

Tų pačių metų vasarą vaikas dirbo pas tėvą, kuris yra italų kilmės ir dirba plytininku (stone mason) "ant savęs" (turi savo biznį). Tą pačią vasarą vaikas, kuris daktarų nuomone jau buvo pasveikęs, pradėjo skųstis skausmais nugaroje ir kojoje. Nuvežėme pas daktarą, kuris vaiką nusiuntė pas specialistą ortopedą. Tas tuoj pasiūlė vaiką operuoti.

Palaukėme savaitę, kitą, bet skausmai, užuot mažėję, pradėjo didėti, ir atrodė, kad vaikas nepasitaisys be operacijos. Padarius visokius tyrimus, vaiką operavo ir išlygino net tris sužeistus nugarkaulio slankstelius. Vaikas gulėjo ligoninėje ilgiau nei 6 savaites. Grįžęs namo, ilgai gulėjo lovoje ir jau 1962 negrįžo į mokyklą. Turėjo praleisti tuos visus metus.

Žinoma, duktė ir jos vyras buvo nuėję pas advokatą, kuris apsiėmė bylą tvarkyti ir jiem pasakė, kad draudimo bendrovė, kuri draudė 1961 m. akcidento "kaltininką" turės sumokėti vaikui ir jo tėvam už turėtus nuostolius. Reikalas ilgai tęsėsi. Mūsų duktė ir žentas turėjo visokių išlaidų gydytojam, vaistam ir panašiai, o tik 1966 pabaigoje reikalas atsidūrė teisme. Įsivaizduok mūsų nustebimą ir susikrimtimą, kai byla buvo pralaimėta, mūsų duktė negavo pinigų net išlaidom padengti. Dar dukteriai teko advokatui atlyginti už jo darbą. Mano vyras sako, kad dabar jau reikalas baigtas, ir nieko tu čia nepadarysi. Bet man atrodo, kad įvyko didelė klaida ir mūsų anūkui bei jo šeimai buvo padaryta didelė skriauda. Ar negalima būtų dabar ką nors padaryti vaiko labui?

Seneliai, New Yorko valstija

Atsakymas

Nuostolių atlyginimo atžvilgiu tamstų anūkas, kuris buvo keleivis, o ne automobilio vairuotojas, yra geresnėj teisinėj padėty, negu vairavęs dėdė. Tai toli gražu nereiškia, kad tamstų anūkas gali būti atlygintas už savo turėtus nuostolius, **neįrodžius,** kad priekinės mašinos vairuotojas buvo "neatsargus" — negligent. (Tamsta nesakai, ką tamstų advokatas nutarė traukti teisman — ar priešakinės mašinos vairuotoją, ar tamstų anūko dėdę, kurio mašinoje anūkas važiavo. Atsakau į klausimą, prileisdama, kad advokatas traukė teisman vairuotoją, kuris pasisuko į dešinę, nedavęs atitinkamo ženklo.)

Daugelių atvejų sakiau arba rašiau, kad vien susižeidimo arba net mirties faktas nereiškia, kad bus galima išieškoti pinigų iš draudimo bendrovės nuostoliam padengti arba nukentėjusiem atlyginti. Draudimo bendrovė yra atsakinga tik tais atvejais, jei jų "apdraustasis" (insured arba assured) yra **teisiniai** atsakingas. Tad **pirmoj eilėj reikia įrodyti atsakovo (defendant's) kaltę.** Ieškovo (plaintiff's) vairuotojo kaltė, jei ji prisidėjo prie pasekmių (contributory negligence) kai kuriose valstijose, kaip pav. pas mus Massachusetts, turi teisinės reikšmės; "keleivis" — passenger tokių rūpesčių, kaip "contributory negligence" klausimo, neturi.

Antras elementas yra šis: ieškovas turi įrodyti, kad jo sužeidimas arba liga yra tiesioginė akcidento pasėka (proximate cause). Tamstų atveju reikėjo įrodyti, kad ne tik pirmą kartą, bet ir antrą kartą anūką ištikusios nelaimės buvo **akcidento** pasėka. Draudimo bendrovė, žinoma, bus dėjusi pastangų įrodyti, kad antrasis susirgimas buvo anūko darbo, kaip plytininko, pasėka, o ne "tęstina" automobilio akcidento pasėka.

Šitoks klausimas nėra vien teisinio pobūdžio. Liudijančių daktarų nuomonė čia turi lemiamos reikšmės.

Aprašomas reikalas yra gan komplikuotas, ir į jį aiškiai ir konkrečiai atsakyti, nežinant visų detalių aplinkybių, yra neįmanoma. Esu tikra, kad tamstų vaikų advokatas žinojo ir svarstė visas faktiškas aplinkybes ir jų teisines išvadas. Pralaimėjęs bylą advokatas, jei jis būtų nuomonės, kad yra prasmės apeliuoti, būtų apeliavęs. Atrodo, jis buvo tos nuomonės, kad nėra **užtenkamai** faktiško ir teisinio pagrindo bylai laimėti.

ELIZABETH, N.J.

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos 66 kuopa Elizabeth, N. J., rugsėjo 10 turėjo metinę šventę. Parapijos bažnyčioj 10 val. buvo mišios, kuriose dalyvavo apie 50 narių, ir visos bendrai priėmė komuniją. Prelatas M. Kemėžis aukojo mišias ir pasakė pritaikintą pamokslą. Po pamaldų parapijos salėje buvo pusryčiai, kuriem vadovavo kuopos pirm. Justina Bunienė. Valgį palaimino ir susirinkusius pasveikino prel. Kemėžis, linkėdamas katalikėm moterim likti ištikimom savo organizacijos idealam. Taip pat prašė uoliai talkininkauti parapijos darbuose. Kalbėjo dvasios vadas kun. J. Pragulbickas. Buvo pristatytos iš kitų kuopų dalyvavusios viešnios. Vaišes baigiant dar kalbėjo pirmininkė, kviesdama nares uoliau lankyti susirinkimus ir padėti kuopos veikime. Pusryčius ruošiant, be pirmininkės, dar dirbo Ona Kakštienė, Agota Degutienė, Kristina Ochs, Valerija Mickienė ir kitos.

Kuopos korespondentė

NAUJAUSI PRANCOZŲ ir ITALŲ MODELIAI. Įvairūs kailinių ir kailių papuošalų pasirinkimas

Viskas gaminama mūsų dirbtuvėje. DIDELIS PASIRINKIMAS. URMO KAINOS. Parduodame didelioms kailinių krautuvėms. Prieš pirkdami — įsitikinkite. Patogios mokėjimo sąlygos. Pertaisome kailinius ir kitus siuvinius į naujus modelius.

Alex Dimants Fur Co.
150 W. 28 St., New York, N.Y.
Patalpa No. 501.
Tel. CH 2-1079 — CH 2-0535
Atidaryta darbo dienomis 8-6; šeštadieniais 8-3. Liepos ir rugpiūčio mėn. šeštadieniais — uždaryta.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

Alfred W. Archibald, President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš $125,000,000.

Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka **5%** už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiem skaitytojam — pirmiem metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridedama atkarpa.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu už prenumeratą $....., aukų $.....: Viso $.....

(Data) (Parašas)

Elizabetho, N.J., lietuviškoje mokykloje žaidžia vaikai. Mokytoja Bartytė. Nuotr. V. Maželio

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

NAUJAS SEZONAS NEW YORKE

Baltijos Šachmatų Klubas New Yorke, sukūręs apie save vietos lietuvių, latvių ir estų šachmatų mėgėjus, pradeda naują sezoną.

Spalio 20 šaukiamas susirinkimas aptarti ateinančių metų veiklą. Susirinkimas įvyks klubo patalpose, 23 St. YMCA, 215 W. 23rd. St., Manhattane, prie 7-tos Ave.

Po susirinkimo bus parvestas žaibo turnyras. Kartu vyks registracija norinčių dalyvauti klubo pirmenybėse.

"Wamsley Cup" penktasis turnyras įvyks šį savaitgalį, spalio 13-15 d.d., Chicagoje. Po 4 turnyrų pirmauja dr. Martinowski ir mūsų P. Tautvaišas, abu turėdami po 16½ taškų. Jiedu ir beliko pagrindiniai varžovai dėl taurės laimėjimo, nes kiti gerokai atsilikę. Wamsley taurė ir geriausio Chicagos šachmatininko vardas atiteks daugiausia taškų surinkusiam meistrui per visus 6 turnyrus. Paskutinis turnyras įvyks gruodžio 29-31 d.d.

Tarpzoninės pirmenybės (X.16 - XI.18), Tunise, turės 24 dalyvius, atrinktus iš 10 pasaulio zonų. Europos 14 dalyvių: Štein, Geler, latvis Gipslis ir Korčnoj iš S.S.; Gligorič, Ivkov, Matanovič, Matulovič — Jugoslavijos; Bilek, Barczay, Portisch — Vengrijos; Kovalek, Hort — Čekoslovakijos ir Larse — Danijos. Iš JAV: Fischer, R. Byrne, Reshevsky; Kanados — Yanofsky(?); iš P. Amerikos: Najdorf, Panno, Bolbochan — Argentinos ir Mecking — Brazilijos. Azijos — Miagmarsuren, Mongolija; iš N. Jelandijos — estas Sarapu.

Pirmieji šeši iš tarpzoninių pateks į Pasaulio kandidatų varžybas. Dabar klausimas, ar mūro siena sudaryta iš 4 Sovietų didmeistrių bus palaužta, ar ne? Į pirmąjį šešetuką iš Vakarų pasaulio turėtų patekti amerikietis Fischer, danas Larsen ir vengras Portisch, bet ir kiti didmeistriai, kaip Gligorič, Ivkov, Najdorf ir panašūs gali tarti savo žodį.

JAV čempionas Fischer, 1958 m. tarpzoninėse pasidalijo 5-6 v.v. ir gavo didmeistrio vardą, būdamas 15 metų. 1962 m. tarpzoninėse, Stockholme, jis iškovojo I vietą be pralaimėjimo.

Iš lietuvių tarpzoninėse dalyvavo tik vienas Povilas Vaitonis, kaip Kanados čempionas. 1952 m. tarpzoninėse Vaitonis įveikė Vengrijos čempioną Barczą, Venecuelos Sanchez ir su 6 baigė lygiomis, būtent su JAV—Steineriu, Vokietijos—Unzickeriu, Anglijos—Golombecku, Argentinos—Pilniku, N. Zelandijos—Wade ir Sovietų—Taimanovu.

Lietuvio laimėta partija. Leningrado spartakiadoj. Baltieji: Čepukaitis, juodieji — Ruban.

1. d4 Žf6 2. c4 g6 3. Žc3 c5 4. dc Rg7 5. a3 0-0 6. Žf3 Ža6 7. b4 Že4 8. Ž:e4 R:a1 9. h4 Rg7 10. h5 b6 11. hg hg 12. Vd5 Žc7 13. Vg5 d5 14. Vh4 f6 15. Žeg5 f:g 16. Vh7+ Kf7 17. Ž:g5+ Kf6 18. e4 e5 19. f4 Ve8 20. Žf3 Že6 21. f:e+ Ke7 22. Vh4+ Kf7 23. c:d Bh8 24. d:e+ Kg8 25. e7 Re6 26. V:h8+ R:h8 27. Rg5 Vc6 28. Kf2 V:e4 29. Rb5 Rf7 30. Bd1 R:e5 31. Bd8+ Kg7 32. Rd3 Vg4 33. B:a8 Rg3+ 34. Kf1 Ve6 35. Bf8 Vb3 36. B:f7+ K:f7 37. R:g6+ ir juodieji pasiduoda.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

GLenmore 2-2923

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
PETRAS VIŠČINIS,
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Tel. 586-7209
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON,
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105,7 MC
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

LIETUVIŠKŲ MELIODIJŲ RADIO VALANDA
girdima kiekv. šeštadienį 3 - 4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Algis Zaparackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15756 Lesure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0932
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

SPORTAS

FUTBOLE VĖL NIEKO GERO

Pereitas savaitagalis mūsų futbolininkams ir vėl nesėkmingas. Šeštadienį pirmenybių rungtynes prieš Blue Star pralaimėjo mažučiai 1:4 o jaunučiai 0:4. Pirmoji komanda, surinkusi vos dešimtį žmonių, gavo pylos Kingstono net 1:12 (0:4). Tai bene aukščiausias pirmos komandos pralaimėjimas. LAK dešimtukas, ne vienuolikė, atrodė sekančiai: Jankauskas; Daukša, Kreicas; Šileikis, Budraitis, Vainius III, Budreckas, Mrozinskas, Hilian. Antrame kėlinyje, vidurio saugui Budraičiui pasitraukus koją, mūsiškiai visai išskydo ir per 20 minučių gavo šešetą įvarčių. Mūsų garbės įvartį pasiekė Mrozinskas.

Ateinantį šeštadienį mažučiai žaidžia pirmenybių rungtynes prieš Hellenic 2:30 val. o jaunučiai prieš Elizabeth 3:30 v. Abejos rungtynės įvyksta East NY aikštėje. Pirmoji komanda žaidžia prieš Schwaben SC 1:45 val. Throggs Neck stadione Bronx, N.Y. Rezervinės ten pat 10:15 val. Pirmajai komandai po penkių pralaimėjimų jau būtų pats laikas pradėti rinkti pirmenybių taškus, kad atsikratytų paskutinės vietos. Atletas

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 267-3680

DISPLAY

Outstanding Lake Champlain area. Build your own log cabin. Hunt, fish, ski, 6 hrs. NYC. Paved road. 5-acre cabin site $900 — $20 down, $15 mo. Enrie Rock, Box 22, Morrisonville, N.Y. Tel. (518) 563-3599.

LLOYD CONSTRUCTION CO.
Mason - Concrete work specializing - stoops driveways - patios chain link fence: also slate work, inside and out. Free estimates 657-1421 all day Sunday after 6 PM

HELP W. MALE

Lathe Hands — in Passaic. Modern machines, good working conditions, company paid benefits, family hospitalization & medical/surgical plan, holidays, vacations. 1st shift only, steady work. Call 201 - 473-3110 between 9 a.m. and 5 p.m.

CLERK FOR DELICATESSEN
Work near home full and part time Exp'd — part time, Saturday and Sunday.
HEATHCOTE DELICATESSEN
914 SCarsdale 3-3160

SCHOOL-BUS DRIVERS
FULL or PART TIME
EXCELLENT JOB
Call (914) NE 2-3444

CADDIES - ATT - CADDIES
Steady work next two months
$6.00 per bag
Double call caddy master
201 - 377-6751
Braid Burn Country Club
Florham Park

MEN WANTED
Full time, plus overtime
Janitors - Waxers
needed in Tuxedo Area
Must have transportation
Starting pay $2.00 per hour
(914) 534-7930

Tool & Die Makers
Excellent Opportunity
A First Class, highly experienced man can make a very healthy amount an hour. ALSO the rate for a Class B man is extremely good. Fully paid: Hospitalization, Medical & Life Insurance. A profit sharing plan that had adistribution to some of our men last year that amounted to almost one-fifth of their pay. — Phone us NOW in perfect confidence and we will arrange a convenient time for you to discuss this with us.
Mr. H. ANDEL (212) MA 4-6878
ARWOOD CORP.
39 York St. Brooklyn N.Y.
An Equal Opportunity Employer

JIG BORERS
First Class. To
$3.75 hr
Many Co. paid benefits Blue Cross, Shield, Life ins. etc. air conditioned plant overtime available. Paid vacations. Wage reviews every three months. Conveniently located near buses and subways. Call P. Monacelli (212) YE 2-1800

SUPERIOR MANUFACTURING & INSTRUMENT CORP.
36-07 20th Avenue Long Island City
An Equal Opportunity Employer

AUTO TRUCK MECHANIC
Experienced
PLANT MAINTENANCE MECHANIC
Experienced
Good pay, excellent pension, health welfare benefits. Opportunity for overtime, permanent, paid vacations
Apply weekdays Mr. Abraham
DELLWOOD DAIRY CO. INC.
170 Saw Mill River Road
Yonkers, N.Y. Call 914 - YO 5-4200

AUTO BODY MAN
Must be experienced. Permanent position, with all usual benefits, pension plan available. Apply in person to Mr. Terhune — GARY - ALLEN CHEVROLET 59 Engle St. Englewood N.J.

CANVASSERS
experienced, must have car. good opportunity. Spanish speaking pref. Apply Personnel Office, 10 - 5 PM: 1584 ST. NICHOLAS AVE. (bet. 189 & 190 St.) N. Y. C.

H. W. FEMALE

SEWING MACHINE OPERATORS
to do plain sewing on Singer machines, some experience required — DURALITE CO.
2 Barbour Ave., Passaic N.J.
201 - 773-3600

WOMAN for Brothers Residence — light housecleaning, serve 1 meal. 12 Noon to 7 PM, 5 days a week. cook one meal every 3rd Sunday. **Paramus Catholic Boys H. S.**, 425 Paramus Rd. Paramus, N.J. — Call Brother James Kelly 445-6465

OPERATORS on single needle exp on dresses section work zipper setter exp all around LANDY MFG. CO. 7207 Broadway North Bergen
Call 201 - 869-9009

Nurse—RN SUPERVISOR
3:30 PM - 11:30 PM Shift
Mature. Salary open commensurate with experience.
HEBREW HOSPITAL
1776 Clay Ave (175 St.) Bronx NY

SERVICE

CARA - VAN LINES
Local and Long Distance Mover
Trucking
Fast service Low cost
Call 449-5892
Ask for Mr. Oliva

PAMID HAVEN REST HOME
Aged and Retired Men and Women homelike and country atmosphere A home away from home Florence Csik prop. N.J. State approved — English Town Road, Jamesburg NJ.
Call 201 - 521-1194

GENERAL TRUCKING AND MOVING
Local Lic and Bonded
Mr. Fraizer 2084 Madison Ave. NYC
Call Mon thru Sat 8:30 to 6
993-9771 or 283-1482 anytime

TOP $ CASH

Mail your silver certificates to Flatbush Associates.
Over 20% return on your money.
Your bills—any condition
Send regis. mail or call HI 4-5222 after 5
Flatbush Associates
2404 E. 66th Street
Brooklyn, 11234

FREEDOM EXPRESS INC
White Diesel Tractors
16' - 19'
For Contract or Hire
110 Emerson Place Brooklyn
857-7200 - 1

PEDRO QUIMONES
401 E. 139th St. Bronx
Floor Scraping & Painting
All Work Guaranteed
Call 869-4517

GUNS—just received rare and antique collections S & W Ladysmith, Rus'n etc. Colts, Pockt, Navies, etc. Remingtons, Long Rifles, Sharps, Springfields. Things & Stuff, Open 7 days a week. Monm'th Rd. and St. Hway 36, W. Long Branch, N.J. (201) 222-7433

MALE - FEMALE

OPERATORS FINISHERS
Male or Female — on ladies coats
Call or apply in person COLLETTA FASHIONS 66 Willow Ave Hoboken, NJ (201) 656-6391 — John Sciancale Pore

Gražiausia dovana visom progom
Geriausios, autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės gražiai įpakuotos, monaural arba stereo gaunamos iš Request Records. Neprilmkite pakaitalų. Teirautkitės krautuvėse arba reikalaukite veltui siunčiamo katalogo — REQUEST RECORDS, INC. 66 Mechanic St., New Rochelle, New York 10801.

Rimos ir Juozo Bružinskų
SIUNTINIŲ ĮSTAIGA
siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuvėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, danišku maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami *dolerio krautuvių* kuponai.
370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn, N.Y. 11211; STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS.
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties.
Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

"AIDAS" Radio - T.V. Lab.
94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747
Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisymas ir pardavimas.
SPAUDOS KIOSKAS
J. BUBLAITIS J. PAŠUKONIS

Cosmos Parcels Express Corporation
108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011
Tel.: CH 3-3005
- Mes siunčiame siuntinius į LIETUVĄ kaip ir į visas kitas USSR dalis.
- Mes priimame užsakymus ŠALDYTUVAMS, TELEVIZIJOMS, SKALBIAMOMS ir SIUVAMOMS MAŠINOMS, "Dollar Certificates", BUTAMS etc.
- Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti.
- Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią mes gaunam.
- Jūsų patogumui turime didelį prekių pasirinkimą žemomis kainomis.

Mūsų agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 val. p.p.. Kitu laiku — susitarus.
W. Kaczmarsky — manager

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų įventėms bei kitokioms progoms

JUOZO MISIŪNO
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N.Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

Vienintelis Importuotojas Amerikai
Sios vokiečių gamybos **Gyvenamojo — Kambario Spintos**
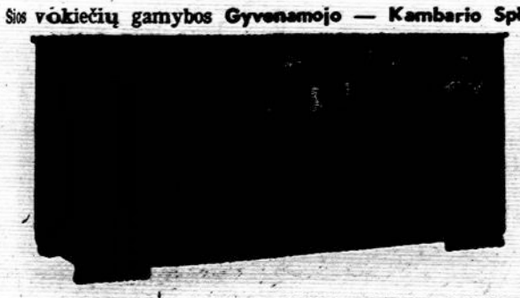
TURIME ĮVAIRAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪSŲ SANDĖLYJE VISADA. Viršuje parodoma spinta išrdoma — pristatoma bet kur JAV-se.
Adolf Schrager Furniture, Inc.
Yorkville didžiausia, gražiausia baldų krautuvė
DABAR: 336 East 86th Street (tarp 1 ir 2 Ave.) N.Y.C.
Tel. TR 9-0400
Atdara kasdien iki 9 v. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins - Salinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N.Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N.Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N.Y.

Theodore Wolinnin,
Inc.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška koplyčia su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

Market 2-5172
BUYUS
FUNERAL HOME
Mario Teixeira, Jr.
Laidotuvių direktorius
426 Lafayette Street
Newark, N.J. 07105
Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus — Tel. TR 6-6434

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

C. A. VOKET
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N.Y.
Tel. NEwton 9-6620

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave
Woodhaven 21, N.Y.
VI 7-2573

Long Island
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864